

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

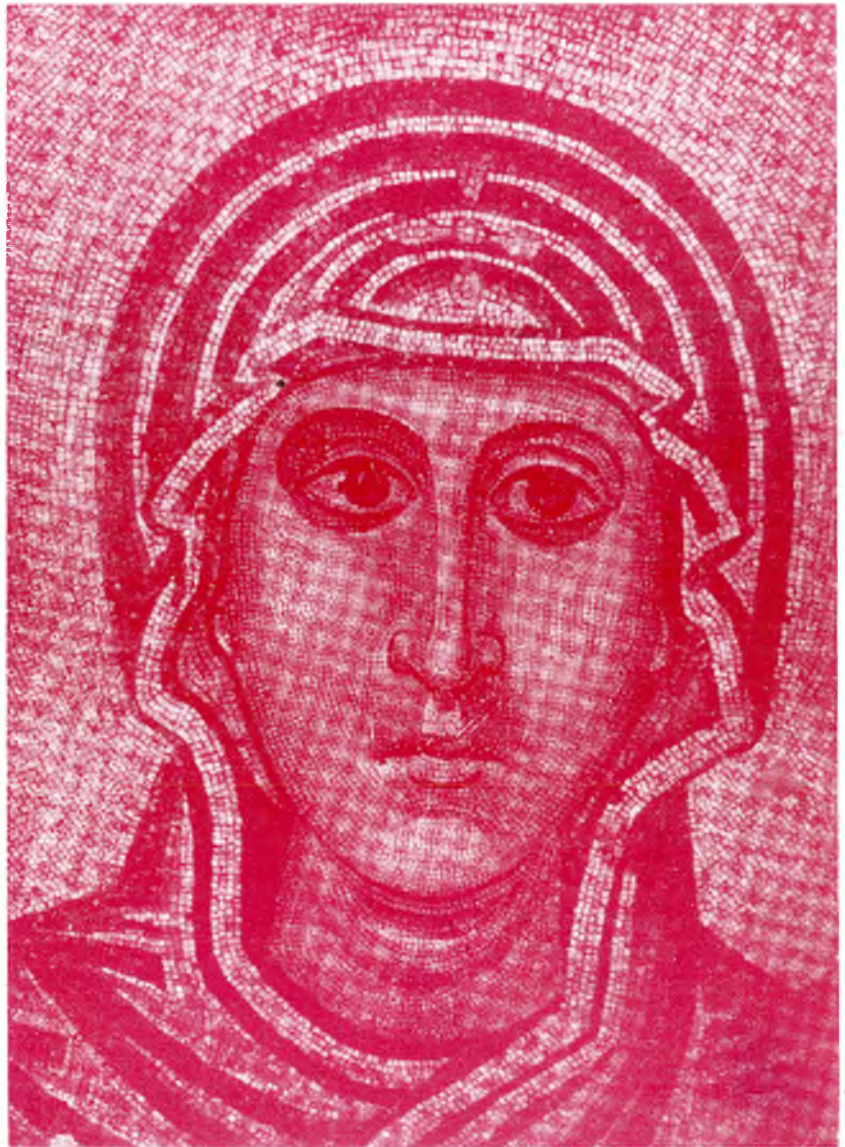

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
909 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

Травень

5

May

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Листування й передплату висилати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата у Злучених Держав
вах Америки \$3.00

Річна передплата для нечл. \$3.00

Річна передплата в Канаді \$3.00

Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.

Річна передплата в Австралії 1½ ф. ст.

Річна передплата у Франції . 900 фр.

Поодинокє число 35 центів

Зміст:

О. Лисяк: Найбільша любов

О. Лятуринська: Вишневий цвіт

І. Шуварська: Уважай, дитино

Л. Бурчинська: Жінка без жіночих
прикмет

М. Стефанів: Чим живуть наші
Відділи?

О. Залізник: З давно минулого

Зірка: У тихом у двобою

С. Парфанович: Джені купає немовля

На американські теми: Країна поспіху

Л. Бура: Різдб'яне слово

Н. Полонська-Василенко: Памяті
п'яністки

Почин Окружної Ради

Із праці Фонду у Пятсот

Конгрес у Монтреалі

Сповнім свій обов'язок

Для Енциклопедії Українознавства

Women without feminine qualities

Status of Women Commission

Немовлятко вчитьесь їсти

Р. Коцик: Діти у городі

Із господарських показів

Молодим господарям

Українська вишивка: Настільник

О. Кобець: Хотіла б бути

Лічилка

Р. Завадович: На провесні

Н. Наркевич: Шовкова хустина

Вісті з Централі

При громадській роботі

Д. Ярославська: Її Нью Йорк

На обгортці:

Вірізок із ікони Богоматері

в Софійському Соборі

ДО ЗВІТІВ ВІДДІЛІВ

Звідомлення 22, 26, 28, 46, 63,
64, 65, 66, 67 і 68 Відділів наспіли
запізно, щоб увійти до травневого
числа і появляються у черговому.

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.

Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$3.00 per year, half year
\$1.75. Subscription in Canada \$3.00
per year, half year \$1.75. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 1½
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.
Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single copy 35c

ПРЕДСТАВНИЦТВА „НАШОГО ЖИТТЯ“

КАНАДА:

Mrs. Olga Lukomska

14386 Park Dr.

Edmonton, Alta.

Canada

ФРАНЦІЯ:

Mme. Nina Kovalenko

5, rue Gasnier Guy

Paris 20

France

АВСТРАЛІЯ:

Mrs. V. Levytsky

69 Maxham Rd.

Old Toon Gabbie NSW

Australia

АНГЛІЯ:

Mrs. Vira Smereka

36, Temple St.

Heaton, Bradford Yerks.

Mrs. Myroslawa Rudenska

245 Wigman Rd.

Bilborough Estate

Nottingham, England

Читайте книжку

ІРИНИ КНИШ:

Іван Франко й рівноправність жінки

Багато ілюстрована книжка

ЦІНА 1.50 ДОЛ.

Замовляти в Централі СУА

НА ЦІЛІ СУА

Елизабет, Н. Дж.

Молоді колядники з 24 Відділу
обійшли всю українську громаду
з колядою. На гарний їх спів та
молодий запал щедро відгукну-
лось громадянство. Подаємо звіт
із збірки у двох числах.

По 5 дол. вложили: о. Роман
Боднар, пп. Юрій Катришин, д-р
Роман Граб, Роман Слободян, Іван
Левчик, Володимир Бойчук, Іван
Солтвіський, Василь Солтвіський,
Іван Кіценюк, Стефанія Чапель-
ська, Агафія Кінашук, Марія Лен-
кевич, Крій Маслій, Дмитро Мина,
Степан Попадюк, Мирон Литвин,
Андрій Смит, Марія Процак. Ра-
зом 90 дол. По 3 дол. — пп. Андрій
Полевчак, Мирон Пінковський,
Михайло Гойсан, Степан Кости-
шин, Петро Сиктор, Богдан Бере-
жук, Іван Мудрий, Анна Андрош-
ко, Степан Малмеш, Стефанія Ле-
шега, Олімпія Вашків, Анна По-
гранична, Марія і Віра Глова, ра-
зом 39 дол.

По 2 дол.: Ілля Боднар, Катери-
на Сісонецька, Ілля Мельник, Іван
Кобасовський, Н. Якимович, Н.
Н. Левицькі, Михайло Сукорський,
Едмунд Юкнівіціус, Роман Ча-
пельський, Олена Качуряк, Франк
Сиктор, Марія Френкевич, Юлія
Полянська, Іван Коритко, Катери-
на Шперун, Дмитро Керничний,
Йосип Вальчик, Катерина Маслій,
Іван Гриб, Данило Стець, Анна
Федун, Володимир Макара, Степан
Богач, Анна Остапчук, Іван Іваник,
Марія Лещук, Микола Кіценюк,
Володимир Федин, Ярослава Гу-
сак, Микола Купчак, Петро Пілат,
Йосип Козак, Леся Когут, Антонія
Гевко, Марія Гульник, Марія Мо-
рашко, Марія Герета, разом 74
дол.

Збірник для дітей

„ВЕСЕЛИЙ СТРУМОК“

Ціна 50 ц.

Замовляти в Централі СУА

Вже вийшло з друку:

Ірина Павликовська

НА ГРОМАДСЬКИЙ ШЛЯХ

Нарис історії жіночого руху

Багато ілюстрована книжка.

Ціна 1 дол.

замовляти в Централі СУА.

Найбільша любов

“Greater Love No Man Hath Than This...” — „не було більшої любови у чоловіка, ніж у того“ — написано на могилі невідомого вояка Британії, що віддав своє життя, як каже напис, „за Бога, Короля і Народ“. Цей напис видніє на надгробному камені у центрі Вестмінстерської катедри і під час годин відвідування її, багато людей затримується власне тут, у тихому скупченні. Чи хто з них призадумувався колись, чому так а не йнакше сформуловані слова, викуті на надгробній плиті вояка, що похований між королями і геніями? Чому не „в нікого немає“, а лиш „не було... у чоловіка більшої любови? Чи в тому написі якийсь закритий сенс? Чи напис, що вінчає славою найбільшого героя, не говорить теж і про абсолютно найбільшу любов, іншу ніж любов вояка до Батьківщини?

Коли б я хотів говорити про ту другу, ту іншу любов, що про неї не говорить напис на плиті у Вестмінстері, я мусів би вживати найкращих, найгарніших відомих мені слів — найпростіших слів. Але так важко сказати те все, коли приходиться говорити про — Матір, про Маму, про Ту, що її імя вимовляємо першим, і якої ймення наші уста виговорюють останнім. Коли приходиться говорити на цю тему — тоді усі найкращі і найдобріші слова стають якимись незугарними; все, що в іншому випадку є гарне і вистачальне, — тоді, коли приходиться нам намагатись сказати щось про Матір — наші слова вянуть ще заки зацвітуть. Бракує слів, щоб розказати про справді найбільшу на світі любов, про любов матері до дитини.

Годі послуговуватись споминами, коли йде про вшанування Матері. Це справа надто індивідуальна, надто інтимна і хоч вона у всіх

нас така подібна, все ж таки вона надто привязана до особистих, власних переживань кожної чи кожного з нас.

Щасливі ті, що мають при собі свою матір: їм життєве горе проходить лиш на половину так важко, як другим. Коли вам у душі накопиться гіркість, коли хтось затьмарює ваші обрії, коли ваші задуми розвиваються, коли стрічаєтесь віч-на-віч із твердою, жорсткою дійсністю буденної боротьби за існування, як дуже добре є мати тоді її, Ту, що їй можете сказати все... Вона ж знає найкраще, вона бачить все, вона замовчить тоді коли треба, вона скаже слово тоді, коли воно необхідне.

Вона перетерпить за вас усе: бездомне поневіряння, допити, наруги, переслідування. Вона витримає і біль розлуки і вона збереже роками ваші маленькі черевички, щоб потім, по роках, коли ви вернетесь з вирів і боїв життя, показати вам їх і сказати з усміхом: „Бачиш, ти мав їх тоді на твоїх нозях, коли ти був ще такий зовсім, зовсім маленький...“ Вона збереже такий біленький кучерик волоссячка, завинений у складений у формі конверти папір, і ви дивуватиметесь яким чудом ця старша пані, що загубила все у вирі важких років, зберегла це — „перше твоє волоссячко, дитино...“

О, вона не здивується, коли ви по роках, повернувшись до хати, не присвятите їй належної уваги! Ви ж маєте такі „важні“, переважні справи: Вам треба зробити це і те, піти на якусь зустріч, обговорити актуальні питання, відбутися таку то і таку конференцію... А вона чекатиме до пізньої ночі у хаті і коли ви прийдете та пригадавши собі нарешті про неї, клянете та складете свою голову на її коліна — вона скаже вам, немов би нічого не сталося: „Я знаю,

ти дуже втомлений, я знаю. Але це все перейде, дитино.“

Все це перейде. Важні справи, зустрічі, конференції, переважні завдання. Воно перейшло вже над багатьма з нас. Воно перейде і над іншими, тими, які ще сьогодні може й не розуміють вартости і глибини цієї найбільшої у світі любови. Колись і вони її оцінять і зрозуміють. Оцінять цей труд, що його не можна зміряти ніякими признаннями, ніякими критеріями, а який так просто висловлюється цими наївними словами дитячого віршика: „Мамо, на — Мамо, дай! Бо ж Ти Мама на це, знай...“ Правда, яке це примітивне і наївне, але чи ж воно не змістовніше за великі томи?

А скільки нових проблем збіглося над головою матері у цих нових умовах, в яких ми тепер переживаємо, в умовах щоденної еміграційної дійсности! Нова проблема праці, твердої фабричної праці, проблема відчуження власних дітей, проблема невтрачення характеру родинної традиції у країні, в якій збіглися усі традиції, усі системи, усі нації. Вона — мати — мусить доглянути всього, мусить допильнувати усіх. І вона справляється з завданням, вона береже своїх дітей, вона є горда за них, які б несприятливі умовини її не стрічали. Вона не віддасть своєї дитини нікому.

Здається не поставлено ще належного пам'ятника материнській любові, любові яка є найбільша у світі. Вона, яка любить свою дитину найбільше, учить своїх синів і дочок найбільшої любови до своєї Батьківщини. Вона є цією, з іменем якої її сини й дочки йдуть до бою темної ночі і вона є цією, що дає Невідомим велику любов, від якої ніодин чоловік не мав більшої. О л е г Л и с я к

ВИШНЕВИЙ ЦВІТ

Як цвіло, а біло, біло!
Зашуміло, запахтіло.
Як пішло, пішло садками
вже й без тами, вже й без тами!

Враз метнуло рукавами,
підлетіло аж під брами,
по-під вікнами зустріло,
на гілячці кожній сіло.

Сипе, сипе пелюстками
вже й без тами, вже й без тами.
Глянь но, глянь но ти зраділо:
біло, біло, біло, біло!...

Уважай, дитино!

Моїй доні Мар'янні
присвячую

Уважай дитино! Уважай, як ідеш вулицями! Чи мало небезпеки на них для життя людини? Уважай як говориш з ким, бо у словах негідників небезпека для розвитку духу.

Не для того родила я тебе, щоб випадок знищив корінь і бруньки великого задуму. — Не може бути інакше: ти є втілена думка Божа.

Я просила, щоб подав тебе. Молитлась, щоб ти була тим, чим я не встигну стати на землі. Вдивлялась у сонцем осяяне небо, щоб те світло відбилось на тобі; вслухувалась у шепіт молитов, у високо піднесу музику, у шелест дерев на весні, у літі, восени. Вслухувалась у гомін хвиль океану, та у тихе славослов'я ручайків, щоб усе це

бриніло у душі твоїй рятуючим акордом.

Я до болю жалувала за гріхами своїми, і не під силу хотіла бути ясною, доброю, щоб на тебе не впала тінь моєї недосконалості.

Ти, дитино моя, не є випадкова; ти вимріяна, вимолена; тож і не може бути, щоб була ти післана на землю без завдання, а завдання твоє може бути лиш щось, що Йому угодне, тож і називаю тебе втіленою думкою Божою.

І не маеш ти права легковажно відноситись до свого життя. Це не є все одно чи умреш ти сьогодні, чи за п'ятдесят літ. Бо за п'ятдесят літ можна зробити багато доброго, а вмерши сьогодні, причиниш безмірний біль тій, яка у болях ро-

дила тебе. І не сповнивши призначення, душа твоя не знайде спокою?

І не кажи, що коли Творець щось від тебе хоче, то чудом нехай рятує й провадить тебе. Це є спокушати Господа свого і не схоче Він рятувати одну думку свою, нехтуючи закон, яким відрізняє світ від абсурду. І тому дитино моя, уважай.

І скажеш ти, що може якраз у нещасному випадку була свята воля, а я відповім: Божа воля є понад усім, і відхилення твоє не є Йому перешкодою, та молитва твоя й образ життя твого можуть прихилити Його до тебе й Він, за добре серце твоє, може дозволити тобі довго, довго славити Його на землі.

Ірина Шуварська

Жінка без жіночих прикмет

Хвиля листів „звідтіля“ розво-рушила знов зацікавлення підсо-ветським побутом. Жадно ловимо кожну вістку, розгадуючи, що кри-ється поза нею. Слідкуємо за вра-женнями з подорожі, що тепер ча-сто появляються в часописах. Щоб зробити собі картину життя-буття нашої жінки, нашої родини під со-ветами.

А матеріялу до того все більше й більше. Недавній семінар гро-мадської праці у Москві подав офіційні дані жіночих осягів в СССР. Імпонуючі цифри! Поміж фахівцями з вищою освітою жінки займають 53%. Коли поділити це на різні фахи, то в освіті 72%, в здоровній службі 76%, в госпо-дарстві 69%, у судівництві 31%. Оцей похід до високо кваліфіко-ваної праці знаходить свого від-повідника у промислі, торгівлі, транспорті й сільському господар-стві. В кожній галузі відсоток жі-нок дуже високий. „Народное хо-зяйство СССР“ подає, що кількість працюючих жінок виносить 45% усіх працівників, а коли зважити, що жінки становлять 51% усього населення СССР, тоді видно, що тільки дуже малий відсоток жінок є без зарібкової праці.

Водночас подорожні звітують про інші факти. Майже всі вони привозять світліни жінок, що пра-цюють на будові, вантажать тя-гарі на залізничних стаціях, асфаль-тують дороги, замітають вулиці. Це все нотують, як дивовижу, що звязана з господарством країни. Дальше — зарібніта платня со-ветського робітника, а тим самим робітниця має дуже малу покупну силу, бо мінімум 300 рублів відпо-відає в дійсності 24 дол. (покуп-на сила рубля відповідає 8 ам. центам). Отже й при вищих заріб-них нормах життєвий стандарт советської працівниці дуже низь-кий. Це й відбивається у зовніш-ньому вигляді жінки. Вона пред-ставляється сіро, без принади, зо-дзянена дуже просто й без при-крас. „Жінка без жіночости“ пи-ше про неї професор Наттер із університету Вирджинія.

Мимоволі зіставляємо ці оба факти. Чи вони звязані з собою? Чи високі осяги в виробництві, у науці, в господарстві мусять при-

носити з собою втрату жіночости? Чужинці стараються це собі пояс-нювати, не завжди влучно і лиш приблизно вгадуючи властиву при-чину.

Знаючи умовини підсоветського життя, легше нам відповісти на це питання. Зрештою й самі подо-рожні непрямо подають розв'язку цього. Недавно тому у місячнику „Ladies Home Journal“ появился опис советського мешкання для пересічної родини і здивував за-хідній світ.

Бо й справді, до тепер ніхто з західніх гостей не міг потрапити не-сподівано в мешкальний дім. І по-бачити мешкання, з трьох кімнат і кухні, в якому живуть 3 родини. У повоєнній Німеччині, що терпіла від недостачі мешкального про-стору, ця трудність уже уступила. А в СССР вона триває десятиліт-тями. Кухня, в якій господарять три господині! Ось як виглядає передпокій до цього мешкання: „малий простір, приблизно чотири на сім фітів, був заповнений міш-ками з картоплею, балаями, мітла-ми. А кухня, приблизно на 9×10 фітів, в якій стоїть газова пічка на чотири пальники. При стіні три не-великі столики (один для кожної господині), під ними полиця на посуду, а над ними друга на тарілки і горнятка. Зворушливо, що ці полиці були завішані принищен-ними але чистими завісочками. Бі-ля пічки — злив на воду“.

А як живуть родини в кімнатах? „На просторі 12×12 фітів уміще-но два ліжка і невеликий столик. Ліжка переділені шафою. Одне ліжко вживає власниця мешкання з чоловіком (старше подружжя), а друге оба дорослі сини, з яких один спить вночі, а другий вдень, бо працюють на переміну. У кім-наті важко протиснутись. Але на вікні білі завіски, а на підвіконні багато зелені.“

Мешкання вважається одним із краших, коли зважити, що власник згаданої кімнати інженер, що зарі-бляє 1.800 рублів місячно. А як живуть ті без сльотливости? Скільки мешкань є без газових пальників і коридора?

Те саме торкається одягу й ін-ших ужиткових річей. „На виста-вах тандитний товар“, пише проф.

Наттер, „а перед ними понурі покупці“. Це часта вулична кар-тина в СССР. Бо ж відношення за-робітку до цього товару таке не-корисне, що лиш невелика части-на населення може з нього кори-стати.

А як із нормою праці? Проф. Наттер присвятив особливу увагу господарству країни і ствердив, що „видатність праці советського робітника багато нижча, як у по-дібних фабриках в Америці.“ На його думку це залежить від трьох чинників — гіршого вишколу, гір-шої організації праці і слабшого устаткування. Робітничий простір переповнений, дуже брудний і зле освітлений. Немає зовсім забезпе-ки робітника перед випадками, ані робітної одежі. Але додає він на кінці: „навантаження працею велике і натиск на виконання тієї норми дуже виразний“.

Здається не треба вже дальших дослідів. Навантажена важкою працею, фактично позбавлена ви-бору звання, советська жінка не має легкого зарібного шляху. А вдома чекає її хатня робота у пе-реповненій кухні та жура за про-кормлення і зодягнення родини. При цьому низький зарібток лед-ве вистачає на скромний прожи-ток. Не диво, що з роками страти-ла вона признаки „жіночости“. „Навіть молоді дівчата“, пише американка Гулд, „не дбають про стрічки, кольорові шалики, ху-стинки, що надають жінці всюди такої принади. Рідко бачила я групи молодих людей, що так ма-ло проявляли б сміху й веселощів, як студенти в СССР.“

Яке там мусить бути суворе і тверде життя! Коли нарід, що створив таке багате народне ми-стецтво, що з таким вишуканим смаком зодягався — забув про те, закинув усі прикраси. А молодь, ота життерадісна молодь України загубила свій сміх!

Але увага! Чи не згадує п-ні Гулд про чисті завісочки у пере-повненій кухні або про зелень у тісній кімнатці? Ні, бажання краси дрімає глибоко в душі кожної жі-нки. Його не зможуть викоринити хочби які суворі життєві умовини. Про це згадувала Валлі Шліс, опи-суючи нутро свого бараку у Вор-

Чим живуть наші Відділи?

У сучасному суспільстві діють різноманітні організації професійного чи культурно-добродійного характеру. Практичне життя виявляє, що вони конечні, бо громадую краще виконувати різні завдання. Під цим оглядом ми в нічому не поступаємось модерним демократичним суспільствам. У нас аж роїться від політичних чи інших організацій. Різними шляхами прямуємо до однієї цілі: визволити нашу поневолену Батьківщину.

В колі цих організацій поважне місце припадає і нашому Союзові Українок Америки, якщо зважити, скільки він охоплює членів та чим прислужився до тепер для нашого визволення.

Всі організації, які вони не були б, гуртують людей одного бажання, що його хотіли б вони перевести в життя. Але не все вдається його скоро й легко здійснити. Нераз трапляються перешкоди, що вимагають багато часу й енергії і це не дає скорого вислідку у праці. Це ступлює вістря ідеалу, охолоджує запал і з часом в організаціях завважується охлялість, що у звичайній характеристиці окреслюємо застосом організаційного життя.

Це явище зовсім природне й його стрічаємо скрізь, де є життя.

куті. Про те пише той же проф. Наттер, порівнюючи три найбільші міста СРСР — Ленінград, Москву і Київ. „Люди в Києві краще зодягнені, як в інших містах“, каже й завважує з якою гордістю мешканці Києва вказують на своє мистецтво, архітектуру й домашній промисл. Він відчув у цьому якусь підземну струю опору, що виявляється назовні у стилевих прикрашених будинках, кращому господарському стані і вигляді людей.

Отже „жінка без жіночости“ не лякає нас в УССР. Любов до краси за глибоко дрімає в ній, щоб загинути на віки. Навіть чужинець відчув, що ця снага злучилась тут з любовю до Батьківщини і пробиває сіризу советських буднів.

Л. Бурчинська

Від них не може відхилитись жодна організація, що існує роками. Томуто і Союз Українок Америки підпадає цьому самому явищу. Його не треба лякатись — тільки зрозуміти. Ліком на застій організаційного життя бувають нові ідеї, нова інтерпретація первісних і тоді організація відживає і зі змощеною силою продовжує свою роботу.

По наших Відділах США чуємо часте нарікання на брак членок на сходинах, на їх слабу активність. Деякі Відділи, що мають гурт охочих до роботи, не можуть підібрати собі поля діяльності. Мовляв імпрези не влаються, реферати нікого не притягають. Треба включитись у роботу наших виховних установ, кажуть одні. Треба допомагати школам, кажуть другі.

По наших Відділах США ліком на застій мала б бути нова інтерпретація наших основних ідеалів, і враз з тим введення нових методів праці, що застосовані, напевне оновлять наше організаційне життя. Дотеперішня праця проходила майже повністю спираючись на наших патріотичних почуваннях. Виходить, що наше „я“ відмовляється вже слухати цих наказів. Отже треба знайти до нього нову дорогу, новий стимул.

На мою думку праця в Відділах США повинна узгляднити особисті заінтересування членок. Розуміється — головною метою США застається його основний ідеал — вільна Батьківщина нашого народу. Але способом, що використав би особисті заінтересування кожної з нас — для здійснення цієї мети — це індивідуальна метода праці по наших Відділах. Геть шаблон, утерті монотонні стежки, що по сьогодні ними ходимо! Використаймо наші особисті здібності, замилювання, зацікавлення і вмилості і внесімо пожвавлене життя у ряди нашого США! На те ж ці особливості дав нам Творець, щоб ними радіти і з їх допомогою творити добро.

Як у практиці переводити роботу індивідуальною метою?

Докладного пляну при індивіду-

альной методі трудно подати, бо на це ж і є вона індивідуальною, щоб не дати зворотись у тверді шори. А коли й видвигне її якийсь Відділ, то все ж не можна буде застосувати цього до всіх Відділів, бо це залежатиме від числа членів у Відділі, від кількості Відділів у тому самому місті чи близькому сусідстві, організаційних здібностей провідних осіб ітд. Незмінним тільки залишається те, що кожен Відділ повинен перевести в себе анкету, та довідатись із неї, що кожна з членок хоче, що любить, в чому заінтересована і що радо робила б. Коротко: в яких випадках членка брала б участь у житті Відділу. А тоді обовязком проводу скликати сходини й намітити такий плян праці, що більшості членок відповідав би. Наприклад, коли членки Відділу люблять музику, тоді можна з них зорганізувати хор, оркестру чи влаштувати музичні вечори. Коли членки бажать відомостей з політики, тоді можна б організувати час від часу огляди преси. Коли членки цікавляться літературою, тоді можна влаштувати вечори мистецького читання або літературні огляди. Коли членки люблять театр, тоді можна зорганізувати аматорський гурток.

Правда, як бачимо, робота цієї індивідуальною метою трохи клопітлива. Але при невеликому зусиллі нашого проводу її можна перевести в життя. Головно можна її стосувати у більших наших скупченнях, де є кілька Відділів США.

Таким чином можемо дійсно заактивізувати всім нам дороге життя наших Відділів, ввести велику кількість наших номінальних членок у живу народню роботу і спонукати увійти у наші ряди багатьох, що стоять осторонь українського зорганізованого жіноцтва.

Марія Стефанів

Книжка „Визначні Жінки“ коштує 30¢ у Централі США.

Комплет „Громадянки“ (7 чисел) коштує 1 дол.

З давно минулого

(Спогад про Софію Русову)

Софію Федорівну пізнала я у Відні тоді, коли вона, переконавшись, що не буде можливості свобідного життя і праці під большевицьким режимом, рішилася покинути Україну та подалась на захід. Був це для старшої, більш як 65-літньої жінки відважний і ризиковий крок — нелегально переходити по напів розмерзлому Збручі кордон, але під покровом ночі й при допомозі українського селянина-провідника удалось їй обійти пограничну сторожу та дістатися щасливо на другий бік.

По кількадевному побуті у Львові, де стрічалася з тодішніми діячками українських жіночих організацій, виїхала до Відня. Жило тоді там чимало політичної еміграції з Наддніпрянщини й Галичини та мав там свій осідок екізильний уряд УНР та уряд західньої України ЗУНР.

Пізнього холодного вечора дожидали ми на північному двірці у Відні приїзду Софії Федорівни зі Львова. Ніколи не можна було знати тоді, наскільки спізниться поїзд через складні пашпортові та митні контролі на границях недавно повсталих держав — Польщі й Чехословаччини — тож чекати прийшлося довгенько.

Від Українського Жіночого Союзу у Відні вийшла зустрічати Русову Ольга Басараб та я, як тодішня голова Союзу, й дві киянки — Ольга Галаган і Надія Суровцова, що знали Софію Федорівну особисто.

Ми, галичанки, чули про Софію Русову ще до війни, як про палку революционерку, переслідувану царською адміністрацією за свободолібні ідеї й працю над освідомленням українського села, організаторку першого дошкілля на Україні та авторку популярно-освітніх книжечок для народу; я навіть переклала була одну з її брошур „Як болгари добували волю“, яку видала друком львівська „Просвіта“ у 1910 р. Русова написала ту популярну історію боротьби болгарського народу з турецьким наїздником російською мовою, бо під московською займан-

щиною друк українських книжок був дуже утруднений, а то й заборонений.

Та всі ті відомості, що характеризували її активність на Наддніпрянщині, поширювались між галицькою інтелігенцією усно, принагідно, бо писати про те в пресі не було можливо. А особисто не знали ми тієї визначної громадянки, якій у роки державної самостійности доручив уряд організацію деяких ділянок державного шкільництва, яка була професором університету за час перебування уряду в Кам'янці Подільському, яка очолювала українську Національну Раду Жінок, що в 1920 р. стала членом великої міжнародної організації.

Тому так бажали ми пізнати Софію Русову — та коли прошумів поспішний львівський поїзд і в мить розбіглися з перону пасажири, а на ньому залишилась дрібна, худорлява, незвичайно скромно одягнена постать старшої жінки і така ж скромна дівчинка-підліток, з маленьким, завязаним клучочком у руках — усім їх майном — ми зразу не догадалися, що це очікувана нами Софія Русова, бо й не знали ми, що приїздить вона із внучкою Олею. Та досить було одного погляду її розумних очей, одного широкого стиску її руки, щоб і не розговорившись із нею, набрати переконання, що це людина непересічної інтелігенції й енергії. Її жваві рухи й молодеча хода робили її на багато літ молодшою і не давали помічати, що роки й важкі переживання посрібляли її непокірне волосся, поорали її обличчя зморщками.

Софія Русова замешкала тоді в Бадені коло Відня. Баден, що за часів Австро-Угорщини вважався однією з найкращих купелевих місцевостей світової слави — тоді опустів, бо нові границі, що попереїзували простір Європи і нові девізові та пашпортозі труднощі не дозволяли хворим на лікувальні поїздки. Пишні вілли та купелеві заклади, порозкидані по мальовничих узгірях, стояли пустою, але, як давніш, любували око пре-

гарні парки й городи, цвіли поля шляхетних, плеканих троянд, якими так гордились мешканці Бадену.

Софія Федорівна спочивала душею серед тієї краси. Після важких переживань під большевицьким режимом вона зажила спокійно, хоч і не в люксовій віллі, але в скромній хатині на окраїнах міста. Тоді зчаста стрічалась я з нею. Вона заходила до мене кожного разу, коли їхала до Відня, бо в місцевості Мавер треба було їй пересідати з баденського, далекобіжного на віденський трамвай. А я жила тоді в Мавері та ще недалеко зупинки того трамваю.

Відвідувала я її також у Бадені, де проводили годину-дві на розмові чи проході. Одного разу під час купелі в відкритому басейні, огріваному природнім, гарячим джерелом, здивувала мене її вправність і звинність у пливанні, вийнятка для жінки, що переступила 60-тку.

Про свої переживання під большевиками не говорила часто. Там ще залишилась була її дочка з дітьми. Але розказувала раз, що по приїзді Михайла Грушевського зза границі зустрілася з ним у Чернігові, та в розмові над тодішнім положенням України обоє не могли здержатись від сліз. Тоді на пораду Грушевського вона рішилася перейти кордон, бо ославлена „чистка“ була б напевне її захопила.

Недовго перебувала Софія Федорівна у Бадені. Спокійне, бездільне життя не відповідало її вдачі, не вдовольало її, людину кипучої енергії і активності, а всебічне зацікавлення громадськими справами тягнуло її до центру політичного й культурного життя, до участі в ньому, до праці. Таким українським центром поза межами України ставала тоді Прага. Туди переїхала Русова, щоб працюючи на прожиток, за вимогами особистих обставин, рівночасно працювати для добра української спільноти, а зокрема для молоді.

Загально відомо, що в Празі, де

У тихому двобою

прожила Софія Русова аж до смерті 1940 р. викладала вона педагогію і психологію у Педагогічному Інституті ім. Драгоманова, публікувала свої наукові праці на педагогічні теми. Там вона мала нагляд над садком і дошкіллям, очолювала Жіночу Національну Раду і заступала українське жіноцтво на різних міжнародніх з'їздах.

У зв'язку з тим приїздила двічі до Відня, чи радше переїздила через це місто. У 1923 р. прямувала до Риму на конгрес Міжнароднього Жіночого Союзу (Суфражу), щоб очолити українську делегацію, що складалась із п-ні Ніни Онацької, теперішньої містоголови СФУЖО в Півд. Америці, п-ні Юлії Зеленецької з Німеччини і п-ні Млади Липовецької з Італії. Софія Русова обговорювала тоді з нами матеріяли для конгресу, які надіслали були на мої руки з Союзу Українок у Львові п-ні К. Малицька і М. Рудницька. В Галичині йшла тоді повним ходом ліквідація українського шкільництва польською адміністрацією і з цієї ділянки було найбільше матеріалів, підтверджених статистичними даними. Справа шкільництва була Софії Русовій особливо близька і її виступи у тій справі були все блискучі, повні щирого вогню і латосу. Завдяки їй та другим членам делегації українки в Римі мали повний успіх і Союз Українок прийнято в члени того великого Міжнароднього Союзу, з яким до сьогодні піддержують зв'язки. Недавно тому була згадка про участь українських делегаток у конгресі МЖСоюзу в Коломбо.

(Докінчення буде)

Олена Залізник

**На сумну вістку про смерть Гетьманича Данила Скоропадського
Окружна Рада Відділів Союзу Українок Америки у Дітроїті:**

в імені Відділів: 5 ім. княгині Ольги
23 ім. Ольги Басараб
26 ім. Ольги Басараб
31 ім. княгині Ярославни
37 ім. Лесі Українки
58 ім. Олени Теліги
63 ім. Софії Русової

**вислала родині Покійного кондоленційну телеграму, а замість
вінка на могилу зложила 35 дол. на прес. фонд „Нашого Життя“.**

**Ольга Шустер, голова
Марія Слюсарчук, секретарка**

В залі переливається м'яке світло з кольорами завісок, стін, килима. Ніщо тут не разить, не вдаряє різкою лінією чи яким кольором. А проте чується напруження. Звідкіля воно? Чи від півкруга столів та зосереджених облич, що понад ними? Чи від впевненого голосу передсідниці, що проводить нарадами?

Це засідання Комісії Прав Жінок. Зразу не розглянете облич, бо деякі сидять боком до вас, а другі спиною. Але скоро розшифруєте написи, що видніють перед делегатками. На верхньому краю — Аргентина, а на долішньому — Венесуела. Це ж бо поазбучно впорядковані країни. Тоді вже легко можна відчитати — Австралію, Бельгію... і спинитесь на Білорусі.

Оглядна, невелика жінка з недбалою зачіскою. „Фаїна Новікова“ — стоїть на списку делегаток. Може почуємо її. А сусідка? Боже, яка несподіванка! Старенька Пао Свен Ценг, делегатка національного Китаю! Тісно біля себе представниці двох світів...

А потім даліше делегатки, одна біля одної. Поміж сірими костюмами і темними сукнями виблискують кольорові „сарі“ Ось схиляється чорнява голова делегатки з Індонезії, а там знов струнка постане делегатка з Пакистану. Аж під кінець стола зійшлися знову три „велетні“ — СССР, Англія й ЗДА. Знов біля себе ті що в поглядах не можуть зійтись...

А за спиною делегаток їх доглядники. Це звичайно молодші жінки або чоловіки, фахівці пев-

них ділянок чи секретарі. Вони в невинному руху — щось приносять і відносять, щось шукають чи записують. Немов розряджують та напруження, що вітає над півкруглим столом. І якого не викажуть делегатки, що сидять, уважно слушаючи.

Голос передсідниці, шведки Агди Риссель, пригадає те чи друге. Народа пливе гладко, немов розряджують за згори устійненим порядком. Але скільки треба тут порозумінь, зговорень, плянів і заходів? Щоб одну чи другу тему довести до рішення?

Ось встає Мінерва Бернардіно, делегатка Домініканської Республіки. Невелика, гладка жінка, що легко рухається. М'яко пливе її еспанська промова. Кажуть, що вся латинська Америка підтримує її. Або тендітна француженка Лефосе, що промовляє з таким темпераментом. Чи не в порозумінні вона з делегаткою Бельгії? Ні, показується, що ця радше підтримує ЗДА. Лорену Ген, високу, сиву жінку з гідним виступом. Її голос звучить рівно й без патосу. Але вона ставить внески, що мобілізують усіх делегаток. За чи проти советського бльоку?

Є ще одна „непримирна“ делегатка на залі. Старенька Лао Свен Ценг не церемониться. Різко змальовує умовини жіночого життя в червоному Китаю. Твердою англійщиною кидає оскарження, що їх мало хто слухає. Тут, де вся увага звернена на „сильних цього світа“

Але невинно й тихо йде двобій у цій великій залі. Його можна вловити у записках, що курсують між делегатками, у внесках, що їх ставлять, у напруженому голосуванні. Тут йде про осяги, порозуміння, усування перешкод. Але й про великий змаг, що проходить увесь будинок Об'єднаних Націй.

І в цьому вся напруга залі. У м'якому відблиску стін, серед шесту паперів зустрілись два світи. Продумано й пляново йде їх боротьба. В ній перемаже той, що поруч віри у свій ідеал, викаже більше твердості й терпеливості. Як у кожній залі Об'єднаних Націй.

Джені купає немовля

По сходах поволі-потяжно Маріїні кроки. Вже стоїть біля моїх дверей — нерішена. Підводжусь і відчиняю двері. Марія ніби витирає з пилу вікно понад сходами. Біля неї відро й мітла.

— Ви в хаті? А я збиралася замітати стрих... — якось нерішено Марія.

— О, можете спокійно пройти кризь мою кімнату й прибирати на стриху, мені воно зовсім не шкодить!

Сідаю назад до моїх книжок. Марія йде поволі в напрямі стриху. Кладе руку на кульку від замку і якось не відчиняє дверей. Підношу голову й з запитом дивлюсь на неї.

— Та... як хочете видіти комедію то йдіть до кухні — вкінці видушує з себе Марія. Ага, отже це була головна причина її нерішучості!

— Комедію, кажете? Яка комедія там трапилась?

Марія підсміхається криво й кишувато, зводить зневажливо плечима і йде на стрих. Але я йду подивитись на „комедію“

*

— Замкніть двері! Майк простудиться! — викликує Джені як тільки я входжу до кухні. Викликує по-англійськи і на її обличчі страх. Хоч у кухні дуже гаряче.

— Тут же дуже гаряче і за ту хвилинку...

— Єс, бат ай ем гівен е бейт!¹⁾

Ага, купіль. Я й не помітила, бо ніде не видно ванночки. Зате на столі невеличка мисочка з білим милинням. Джені держить у руці шматину і дивиться на мене наляканими, синіми очима. Отже швидко зачиняю двері й стаю при них та приглядаюсь.

На столі, на матрацику зовсім понакривана — дитина. На голівці шапочка. Тільки личко видно. Джені відхиляє зручно ріжок простиральця та видобуває з-під нього ручку і мале плечко. Своєю шматиною з милинням миє ручку й приговорює: — Май світ руця, май літл фінгерс. — Зараз же витирає ручку сухо рушником. За-

1) Так, але я його купаю!

криває її дбайливо простиральцем і видобуває другу та миє її так же, як і попередню. До того щеще цілий час мені мало зрозумілі пестливі слова. Личко з-під шапочки кривиться до плачу — очевидно його власник не долюблює таких маневрів.

— Донт край, май свідіпай. Ю найс літл бой оф юр мам...²⁾

Мабуть личко заспокоюється.

З-під простиральця Джені видобуває ніжку і миє її та з радістю усміхається до гладенького, білого стегенця. Помивши другу ніжку, цілує рожеву малу стіпку і швидко та дбайливо прикриває всі ці скарби. Пора тепер на спинку й грудики. Їх відкриває по кускові та миє справно й швидко: як-не-як, найважніші частини і легко можна їх простудити, хоч у кухні 90 ступнів.

Рожевий, круглий задочок винурюється з-під простиральця. Джені миє в складках і на випуклій поверхні й приказує:

— Май ганібанч, нав світ літл сьака ай вош...³⁾

— Що ви сказали? — питаюся Джені дещо нерішена.

Вона повторює слово, додаючи при тому букву, якої не вжила, миючи задочок малого Майка. Дивиться на мене невинними, синіми очима й каже по українськи:

Так кажут его, тай мої, ті зі старого краю.

— Знаєте, воно негарно так казати. Цього слова не вживають вже... — я трохи затинаюсь. — Та й загалом до дитини можна вживати таких гарних, милих слівцець. От ви кажете: руця, але на ногу кажете нога, а можна казати нозя або ніжка. Те саме на цю милу частинку тіла: задочок або задничка звучить дуже приємно.

Так, отже, вже й це містечко без одної букви помите й прикрите полотенцем і Джені задоволена зі своєї праці. Але Майк поплакує: це бо личко і вушка (знову Джені каже „літл, світ ухо“), забуваючи мою науку здрібновання слів.

2) Не плач, мій голубчику. Ти ж мамин маленький хлопчик...

3) Любий мій, а тепер помію малий задочок...

Вкінці „свідіпай і „ганібанч“ помитий. Швидко й зручно Джені одягає його в сорочинку й каптанчик та свіжу шапочку на голюву. Кладе до візочка й повертаючись до мене заявляє:

— Йдемо нині до доктора.

Хворий? Ні, тільки „реґюлер чек ап“.

*

— Ну, виділисьте? — питається Марія. Та мабуть їй не так іде про те, чи я бачила і що я бачила, як про те, щоб було перед ким говоритись.

— Ну, тосьте виділи, як вона миє того малого. Таж то без води тільки в милинні! Так якби води не було, або Бог знає, де за негра ходити. А ту: відкрити закрутку і вода в стіні. Таже як Іван був малий, том го купала. Але до кирниці мус було йти з ведрами по воду і коромесло добре наглодало плечі. А лем сі не лінувала і такої принесла води повні нецки і малого м скупала. Хоть була з другим, тай тяжко робила в поли.

— Но, знаєте, вона того не робить з лінивства. Її так навчили в шпиталі, бо там і дорослих миють з мисочки з милом і теж по частині відслонюють та закривають. Може не так зі страху перед простудою, як із стидливости...

Марія дивиться на мене косо й посміхається одним кутком губ. Вони морщаться і від того на її бліде лице лягає вираз зневаги чи незадоволення. Зводить плечима:

— Таже як ми треба варити борщ моїм хлопам, то в більшій мисці. А вона цілу дитину купає в тарели.

Стоїть, підперлася мітлою й щось думає. Думає поволі й потяжно.

— Або: до доктора йте з дитинов. Питалисьте чого? Ніби дитина не хора, то ї не треба доктора. То чого ї возити до него?

— Но, видите, вони возять здорових дітей до лікарів. щоб повірювали чи дитина добре відживлена й добре розвивається.

— Певно що мусять. Таже скажет сами: воно ні разу пильки не дістало. Ані одного разу! Як прийшла зі шпиталю, то відразу на фляшку і на тоти порошки тай лі-

Країна поспіху

Поспіх — це мабуть найяскравіша прикмета американського життя. Поспішно товпляться люди в підземках і трамваях, нервово розглядаються у крамницях, ледве перевівши віддих сідають у кінах чи ресторанах. Бо десь чекає праця, умовлена зустріч чи розвага. А потім далі й далі...

Зітхаємо. За давнім, унормованим бігом життя. Коли не було поспіху, святкувалось три дні свят і можна було мріяти доскоchu. Це було життя! Повне своєрідного чару, що живе ще й сьогодні у наших спогадах...

Американці теж так кажуть. Поговорить із літньою дамою, що продає театральні квитки, або зі старим крамарем у вашому сусідстві. Вони розкажуть вам, як спокійно шливло життя у цьому місті ще за часів їх молодости. Коли ще не було багато авт, а гріш здобувалось, ой як важко...

І вже є зачіпливий пункт. Чи хотіли б вони повернути ті часи? Завагаються. Звісно, молодости жаль і тужлива усмішка заграє в кожного на лиці. Але того спокою? Ой ні, тепер таки краще. — Бачите, скажуть, країна розбудувалась. Є розмах, ширина, великі можливості. Для кожного місця досить. І кожен може собі вибрати, що захоче.

Ось що цінить американець у своєму життєвому пляні. Свободу. Власний вибір. Легкість перестанови. Бо й чи не так? Поспіх підриває упорядковані засади, не тер-

карства. Та де, де! Воно ніколи щіцьки не виділо та й не ввидит! То певно, що му треба доктора!

Не помагає переконавання, що дитина добре відживлена й виглядає здорово. Марія кривиться на всі мої запевнення і що це такий тут звичай і що так добре. Приймає тільки до відома, що такий тут край і такі звичаї. Приймає це з готовістю, бо й сама знає, що інший тут край і що її внук не Михайло буде, а Майк і вихований буде на пляшці і що багато дечого тут є й буде інакше як в дома.

Софія Парфанович

пить устійнених норм, нищить барикади пересудів. Життєвий порядок, людські взаємини, мусять набрати іншого покою.

Це й бачимо на кожному кроці. Багато звичаїв американського життя, що нам видаються дивними й незрозумілими, коріняться саме в тій переміні. Саме життя витворило їх. Повалило старе, щоб достосувати їх до свого темпа.

Наприклад гостини. Люди хочуть зійтися й познайомитись з якимсь визначним гостем або просто побалакати. Чи потрібно для цього великої, шумної гостини? Її не витримали б кишені і шлунки, а головне — вони забрали б багато часу. Для цього влаштовується „парі“ з легкою прекускою, яку кожен споживає навстоячки. За той час побачить усіх, кого потрібно, обговорить усе, що має на приміті і витратить на це годину, півтори часу.

Або другий приклад.

Славнозвісна філгармонійна оркестра у Філадельфії влаштовувала ювілей своїх довголітніх і заслужених членів-музик. Відбулось це на концерті у присутності всієї публіки. Поміж однією і другою точкою вийшла на сцену голова Т-ва Прихильників Оркестри, пояснила кількома словами причину свята, відчитала прізвища ювілярів і вручила їм подарунки. Заслужені музики встали, а публіка зробила їм овацію. Перейшло скоро, гідно й сердечно. Концерт не спізнився через те ні на хвилину, публіка привітала своїх улюблених-музик, а вони відчули тепло цієї важливої хвилини. Уявляєте собі, скільки часу і промов це вимагало б у нас?

Таких прикладів зустрінете безліч. Поспіх повалює пересуди, дозволяє на переміни, усуває старе й віджило. Він формує американське життя.

Правда, є в ньому відемні риси. Хто не пригадає собі цього темпа, що лякає всіх на початку? Світла реклями, рух авт, річка людей. А потім виснажлива праця при конвеєрі, що пливе без застанови. Треба все поспішати, треба рва-

тись наперед. Чи буде тут хвилинка застанови?

Хіба тільки на те, щоб обміркувати добрі його прикмети. Оцю легкість перемін, що дозволяє нам включитись в те життя. І нові обрії, що воно відкриває. Зірка

Із листів до Редакції

ЧИ МОЖНА ВЖИВАТИ РУМУНСЬКІ БЛЮЗКИ?

Ніде не пригадую собі, щоб я стрінула пояснення в „Н. Ж.“ відносно румунських блюзок, що їх продають у наших крамницях. Українці купують їх зовсім безкритично і вживають на наших вишвицях. Я чула, що на ярмарку в Нью Йорку навіть стрінулися із закидом з боку чужих виставців, що це не українські вишивки і що ми не повинні їх уживати. Яке становище редакції у цій справі?

Пріся Витвицька
референтка нар. мистецтва
66 Відділу США

Ваш запит цілком оправданий в виду того, що румунські блюзки дуже поширені серед наших жінок. Їх вигляд приманчивий і ціна недорога, отже не диво, що знаходять покупця. Власниці руководяться тим, що ті блюзки трохи „нагадують“ наші. Не можна заборонити носити їх приватно, хоч треба сказати собі, що користуємо з чужого домашнього промислу і стилю. Однак в ніякому разі не сміємо вживати їх тоді, коли репрезентуємо українську групу, чи то при хороших виступах чи в делегаціях.

Крій румунської сорочки — а його наслідок румунська блюзка — і приміщення прикрас є відмінні від нашого. Також вишивки, хоч у дечому нагадують наші, мають інакшу побудову й кольорит. Отже не можемо покладатись на поверховну подібність до нашого, бо це є злуда і око знавця зараз відкриє фальш. Та й навіщо присвоювати собі чуже добро, коли ми й так багаті у власні скарби? Треба тільки напружитись трохи і невеликим зусиллям зладити собі вишивану блюзку, яку кожна українка повинна мати. Тоді не наразимось на закид присвоєння чужих надбань, як це сталося на згаданому ярмарку в Нью Йорку.

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ 1957

Різьблене слово

Багато з нас, що чули „різьблене слово“ Клявдії Кемпе-Гош на наших мистецьких вечорах чи академіях, пригадувалось над її сценічною працею. Її імя широко відоме в Галичині, де пройшов її сценічний розквіт. Тому варто пригадати етапи її мистецького шляху, що зв'язаний тісно з українським театром. Розмова з артисткою дає нам багато даних.

— Походжу з музикальної родини, розкаже пані Клявдія. Батько й мати любили спів і тому охоче дивились на мою участь у шкільних хорах. Часто припадали мені й моему братові Анатолеві сольові партії в різних хорових виступах нашого містечка. І коли театр Міткевичевої завітав до Бродів, тоді зрозуміла я, куди стелиться мій шлях. Шіснадцятьлітньою вступила до театрального хору.

— На мене скоро звернули увагу. Я діставала малі ролі, граючи підлітків чи випадкових осіб. Тоді вирізнив мене Стадник, запросивши до оперети. Для мене відкрилось нове поле, для якого я чула велику охоту.

— Але по справжньому я стала працювати щойно, коли перейшла у 1926 р. до театру ім. Тобілевича. Режисером його був тоді Давидович, талановитий актор, що прийшов до нас із польської сцени. Він поставив оперету на високому рівні і там я могла випробувати свої сили. Найбільше любила я „Жайворонка“ Легара і „Циганську любов“ Казали, що я дала незрівнянну Ілону й коли судити по рецензіях, то треба вірити цьому. З вдячністю згадую те, чого навчилася я в цьому театрі та його радісно-творчу атмосферу.

Питаю про дальший мистецький шлях. Чи пані Клявдія виступала тільки в опереті?

— О ні, мої зацікавлення сягали далі. Коли Давидович покинув театр ім. Тобілевича, тоді нас кілька артистів перейшло до „Заграви“. Режисером його був тоді Олесь Степовий. Вже давніш мені прийшлося грати в побутових пєсах. А тут, у малому театрі можливості для мене поширились і я ра-

до скористала з того. Засвоїла собі весь побутовий репертуар і стала пробувати сил у комедіях, які ставив Степовий. Це були „Легкодушна сестра“, „Танок Венери“ й багато інших. Вказівки Степового відкрили мені знов нові обрії.

— А коли в 1938 р. оба українські театри об'єднались в один театр ім. Котляревського, тоді я

Клявдія Кемпе-Гош

спробувала своїх сил у драмі. Це була давня моя мрія, яку завершила я тепер, граючи Рукаю у „Цариці Грузії“ Здається мені, що з успіхом. Бо в скорому майбутньому я мала нагоду про те переконатись.

— Вибух війни стягнув усі театри під одну управу. Мене призначено до Станиславова, де режисером став Юхименко. Прибуло декілька артистів із центральних земель і з биттям серця очікувала я початку нашої співпраці. Чи будуть рівні наші сили? Вислідом цього „іспиту“ припала мені роля Ганни в „Украденому щасті“, а згодом Люїзи в „Інтризі й коханні“ Шіллера. Я вже не покидала драми, не згадуючи про побутовий репертуар, де в „Ой, не ходи Грицю“ довелось мені виступати 50 разів.

— Коли по приході німців театр переорганізувався, я вже не поки-

нула Станиславова. Полюбила я цей наш центр, так як і здобула собі театральну публіку. За режисера Гарника почалась для мене інтензивна праця. Оперета за оперетою, побутові ролі, а час-від-часу виступ у драмі.

— А потім почалась для нас велика мандрівка. Першим етапом був Відень, де ми ставили „Наталку Полтавку“. А потім обїздка по таборах праці для наших виселених робітників. О, не забуду цього враження ніколи! Як при пісні Андрія й Оксани („Запорожець за Дунаєм“) почалось хлипання на залі і врешті одне велике ридання... А потім, коли нас гостили в себе дівчата-остки... в убогих кімнатках, де було бездоганно чисто, сяяли щирим світлом їх молоді очі і розказували про тугу за рідним краєм...

— А потім, по війні, кілька виступів у Брегенці під режисурою Блавацького, короткий побут у Ляндеку, де тоді перебувала Студія О. Гіньяка і О. Добровольської і врешті праця у Зальцбургу, де діяли Г. Совачева і В. Маруненко. Скільки пес ішло тоді! „Чорноморці“, „Ясні зорі“ і безсмертний „Гриць“, що завжди мав публіку. Нелегко було в таборових умовах за декорації й костюми. Але чого не зробити актор із любови до театру...

Коли саме почала пані Клявдія працювати над „різьбленим словом“, питаюсь. Бо для актора, як відомо — деклямація хоч споріднена — проте нова галузь.

— Саме в тому Зальцбургу була для цього нагода. Мене стали запрошувати з нагоди академій і свят. Я зрозуміла це, як нове покликання, що його доля вимагає від нашого актора. Стала шукати шляху і врешті справилася із тим завданням, коли судити по численних виступах моїх. При виїзді Таборова Рада висловила мені письменну подяку, бажаючи й надалі нести культуру українського мистецького слова поміж українську громаду.

— Це побажання дивно сповнилось. Приїхавши до Америки, я вже не мала змоги виступати на

Пам'яті п'яністки

(З приводу 10-ліття трагічної смерті Марії Жаботинської)

Марія Жаботинська, родом Семененко, належала до кола видатних п'яністок, добре відомих у Києві та Львові. Вона походила з родини заможних дідачів Миргородського повіту і дістала добру музичну освіту: спочатку в музичній школі в Полтаві, а потім у Київській консерваторії. Там вона працювала під керівництвом відомої п'яністки, проф. Штосс-Петрової. По закінченні консерваторії вона виступала в Києві з концертами і віддалась педагогічній праці. Вона скоро здобула ім'я видатного педагога й мала завжди багато приватних учнів. Крім того вона викладала в кількох музичних школах і в Київській консерваторії. Перед молодістю, гарною, талановитою жінкою слався шлях успіхів. Вона була одружена з професором Сільсько-Господарського Інституту — Петром Жаботинським, видатним фахівцем у ділянці сільсько-господарських машин. Молоде подружжя втішалося родинним щастям і завойовувало поважне місце в житті.

Війна 1941 р. внесла зміни. У шригніченому житті Києва мало хто прагнув музики, не було потреби і в конструції сільсько-господарських машин. До того насувались большевики. В 1943 р. Жаботинські покинули Київ і подались до Львова.

У Львові знов життя посміхнулось їм. Марію Жаботинську запрошено на професора консерваторії ім. Лисенка, де вона стала викладати. Талановита п'яністка, вона швидко просунулась у перші ряди. Життя налагоджувалось. Втікачі з Києва знаходили для се-

сцені. Незалежно від мене так зложились умовини сценічної праці. Але моє слово досягає публіку з естради й тут я знаходжу знов звязок з нею.

В оцих кількох рядках розгорнувся мистецький шлях людини, що щиро й віддано служила українській сцені. Її „різьблене слово“ осягає нас і досі й допомагає нам відчутти й розуміти великих наших поетів.

Л. Бура

бе пригожу атмосферу в Галичині. Але родина Жаботинських не була спокійна: професора переслідував страх перед катастрофою у звязку з наближенням фронту. В січні 1944 Жаботинські виїхали до Варшави. Але й там пережили вони повстання і врешті опинились у Берліні.

Життя в місті, яке постійно бомбардували, де один повітряний напад змінювався другим, де населення проводило півжиття в бункерах — було страшне. Нерви професора не витримали, він захворів на тяжку нервову хворобу, його переслідували галюцинації, він боявся, що до Берліну прийдуть червоні. Коли це сталося, він захворів остаточно і в 1946 році помер. Марія Жаботинська, яка звикла до постійної ніжної уваги та опіки, залишилася цілком самотньою.

Друга половина 1945 та 1946 рр. були страшні. Цитую з листа одної з близьких знайомих родини Жаботинських: „...Багато людей зникло невідомо куди. На цьому ґрунті загинула нещасна Марія Адриянівна. За кілька днів перед її страшною смертю большевики забрали родину її близьких знайомих, які мешкали в одному будинку з нею. На неї це зробило страшне враження. Перед тим вона вже трохи прийшла до себе після смерті чоловіка, почала навіть давати лекції, але коли сталося це нещастя, вона провела дві доби в стані близькому до божевілля. Все чекала, що прийдуть по неї. Всі спроби заспокоїти її викликали протилежні наслідки. Вона відходила від таких людей і почувала себе ще більш самотньою. Дві ночі тремтіла, чекаючи, що от-от, прийдуть за нею... і нерви більш не витримали. На третій день вона виїшла на дах будинку, де мешкала, і кинулася звідти на панель... На цвинтарі поклали її поруч з чоловіком. І можете уявити собі, що сталося? В день похорону за нею прийшли з МВД!...“

Такий був трагічний кінець молоді талановитої українки, для якої життя обіцяло стільки щастя, успіхів, радості, українки, що з рідної Полтавщини й Києва при-

несла до Львова, Варшави, Берліну блискуче вміння п'яністки-віртуоза, видатного педагога, щоб усе поховати на цвинтарі Берліна, воліючи загинути страшною смертю, ніж опинитися в руках МВД. Що значило потрапити до їх рук, знала вона дуже добре, бо на самому початку советської окупації України розстріляно її батька, дідача Адрияна Семененка, та брата, молодого старшину.

Із смертю Марії Жаботинської українське мистецтво втратило непересічну, небуденну постать, яка за нормальних умов могла дати дуже багато.

Доля Марії Жаботинської вражає своїми протилежностями: краса, щастя, успіхи — і втрата всього, безпритульне мандрування по Європі, жах перед наступом большевиків і, нарешті, самогубство, тоді, коли напружена нервова система сигналізувала наближення небезпеки... Виходу не було: вона знайшла смерть на бруку Берліна, страшно, але негайно, воліючи її, як довгі роки тортур і смерть у концтаборах Сибіру.

др. Н. Полонська-Василенко

Подяка

Глибоко зворушені вшануванням 100-літніх роковин народин Софії Русової, яке перевели всі українські жіночі організації в Монреалі, складаємо щирю подяку ініціаторам і виконавцям цього свята. Ми зобов'язані п-ні Олені Залізник за ініціативу, а Організації Українок Канади ім. О. Басараб, Лізі Українських Католицьких Жінок, Союзові Українок Канади, Просвіті ім. Лесі Українки, Жіночій Секції при СГД, Т-ву Жінок ім. Лесі Українки при церкві св. Покрови, Жін. Т-ву ім. Лесі Українки в Лашін, Пластові і МУН за переведення свята. Не маючи змоги подякувати всім, що доклали старань для організації й переведення академії в пам'ять нашої матері, ми — діти Софії Русової — складаємо всією цією допомогою щирю подяку.

до. Любов Русова-Ліндфорс
др. Юрій Русов

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ 1957

Почин Окружної Ради

Окружні Зізди принесли нам багато нових думок і починів. Але найцікавішим із них був проєкт Окр. Зізду в Дітроїті у жовтні мин. року. Там кинуто думку, щоб Окружні Ради СУА розпочали кампанію за приєднанням членства під гаслом 500. На місце 500 жінок-героїнь, що згинули в Кінгірі, повинні ми придбати в кожній окрузі 500 нових членок, що станули б до громадської праці.

Цей заклик промовив до душі членкам СУА. На річних зборах Гол. Управа прийняла його і включила у свої ухвали. Округи почали обдумувати спосіб, як розпочати кампанію, щоб вона була якнайбільш успішною.

Перший крок зробила в тому напрямку знов Окружна Рада в Дітроїті. Дня 30. березня ц. р. скликала ширші сходи членок СУА і запрошених ними гостей. Гаслом сходив було „Станьмо до праці в заміну за 500 жінок, що згинули в Кінгірі“. Програму сходив уложено так, щоб усі присутні зрозуміли конечність організації та її важливу роль в житті нашої спільноти. Докладне звітлення з вечора подамо в черговому числі. А тут розглянемо організаційну вартість того почину та значення, що він міг мати для даної округи.

Сходив відкривала голова Окр. Ради п-на Ольга Шустер, а провід вечора спочивав у руках місто голови п-ні Олени Климишин. Доповіді виголосили п-ні Олена Климишин („Шлях української жінки-громадянки“), п-ні Катерина Хомяк („Українське жіноцтво Дітроїту“), п-ні Анастасія Вокер („Роль Союзу Українок Америки у громадському житті“). У них виразно накреслено шлях, яким досі йшла українська жінка, труднощі, які поборювала, осяги, які могла здобути й вигляди, які відкриває перед нею її організація. Всі могли з того скористати — давні членки, що в метушні будня призабули світлу ціль, для якої колись об'єднались, нові членки, що тільки що пізнають засади організації. й ті, що стоять осторонь та чомусь ще не приєднались.

І дійсно, під впливом цих думок

присутні гості зголосили охоту вступити в члени. Також і давні членки освідомили собі краще, як діяти, щоб нових притягнути. Неодна сягнула спомином у давні часи, коли то треба було ставити перші кроки та здобувати з трудом організаційний досвід, що тепер так легко дається.

Щоб показати також товариську сторінку організаційного життя, сходи були закінчені „чаєм“, що відбувся в милому, товариському настрій. Під час того висвітлено фільм „Скарби України“, що показав чудові зразки народнього вбрання.

Ось як започаткувала одна Окружна Рада свою кампанію під гаслом 500! Не можна цього сліпо наслідувати, бо кожна округа має свої окремі умовини життя і праці. Але й другим Окружним Радам слід уже подумати над першим кроком у тому напрямку. На закінчення першого півроку нашої кампанії підчислимо нових членів. Хто стоятиме тоді на першому місці?

НОВІ ВИДАННЯ

Проф. д-р Н. Полонська-Василенко: Українська Академія Наук. Нарис історії. Частина I. (1918—1930), Мюнхен, 1955. Видання Інституту для вивчення історії та культури СССР. Резюме англ. і нім. мовами. Стор. 148.

У передмові авторка попереджує, що цей нарис не обмежується оцінкою наукової праці установа. УАН була носієм культурних і національних прагнень народу, відіграла політичну роль і тим самим навела на себе важке переслідування більшовицького режиму. Тому в цій книжці, що обіймає рр. 1918—1930, підкреслено боротьбу за незалежність української наукової думки.

Половину книжки займає історія установи. Накреслено створення УАН, важкі її переходи за час воєнного комунізму та умовини праці під час НЕП-у. Зловіщими подіями позначений той шлях.

Процес Центру Дій, самогубство Д. Щербаківського, а врешті процес СВУ виявляли щораз виразніше наступ на українську науку. І в процесі СВУ зазначилась найбільш виразно роль УАН, як носія української незалежницької думки.

У другій половині книжки авторка дала перегляд наукової роботи історико-філологічного, фізико-математичного і соціально-економічного відділів, описала установи, філії й видання ВУАН та вмістила кілька звітів. Дуже цінний реєстр дійсних членів ВУАН, персональний склад історичних установ та спис співробітників, заарештованих і засуджених у звязку з обома згаданими процесами.

Праця являє собою не тільки цінний вклад в історію української науки, але й в історію українських визвольних змагань.

Л. Б.

З листів до Редакції

ЩО ЦЕ ТОРТОВІ АНДРУТИ?

Я все пильно читаю сторінку „Що варити й пекти?“ але не все є певна, що означають подані там назви харчів. Наприклад у приписі на „Непечений торт“, у ч. 1, 1957 подано, що начинку розводиться на тортовий андрут. Я знаю, що андрут зветься по-англійськи „вейфер“, але цих андрутів є багато родів. Як жадати його в крамниці? Добре було б подавати такі назви у дужках.

Е. Ганчарик, Кенора, Онт.

Тортозі андруті — це круглі або чотирикутні тонкі коржі з муки, цукру й товщу фабричного виробу. В Америці чи Канаді їх не виробляють, отже тому для них немає торговельної назви. Щойно українські гуртівники — знаючи про цю потребу наших господинь — впровадили їх в останньому часі в українських крамниціях. Продаються в пачках 8 шт. за 85 ц. Англійська назва їх — cake wafer. Їх якість доволі добра, хоч не зовсім відповідає тим, що їх виробляють в Європі.

**Збірник для дітей
„СРІБНА ЗІРКА“**

Коштує 50 ц.

Замовляти в Централі СУА.

Другий заклик Комісії Фонду Пятсот, що досягнув наше членство, була „жертва праці“. Цей почин ще не дав такого блискучого вислідку, як Свято Жінки-Героїні. Але провідна думка його прийнялась. Членство зрозуміло, що кожна жінка може причинитись своїми силами до великого діла допомоги Батьківщині. Кожна може виконати в гурті або одним шось, що принесе користь громаді.

Відділи стали випробовувати різні можливості. Одні заходились коло виконання ляльок і вишивок (20 Відділ), другі виконали святочне печиво (10 Відділ), треті шили декоративні фартушки і рушнички (42 Відділ), четверті подушки-ігольнички. З вдволенням звітували, як і скільки виконали поодинокі членки. При тому виявилось скільки вміння й зручності криється в руках української жінки! Ще й коли вона з усім серцем була при тому завдан-

ню. Навіть не-членок захопив цей почин і вони причинились тут і там своєю співпрацею до кращого вислідку.

Збут цих виробів Відділи взяли також у свої руки. Показалося, що це вимагає також досвіду і вміння. Багато виробів ішло між своєю публікою, але головною метою було — впровадити це між чужинців, щоб здобути звітлія гріш на шляхетну ціль і познайомити їх із нашим народнім мистецтвом.

Перша спроба зложити „жертву праці“ на Фонд Пятсот закінчилась успішно. Важний тут не грошовий вислід акції хоч він теж поважний. А цінне зрозуміння великої цілі й охота зложити в неї свою духову і фізичну силу. Перегляд чудових виробів нар. промыслу і традиційного печива показав, що українська жінка підійшла до того завдання з повсягденною, якої здібна її жертвенна вдача.

Сотні українських дітей шукатимуть незабаром дарунку для своєї матусі. Купуючи квітку чи цукорки хочуть виявити їй свою любов і пошану. Це єдиний день у році, коли дитина проминює цією радістю й цього ніхто й ніщо матері не заступить.

Але подумаймо в той день, що дитина залишенців тих радощів не знає. Вона навіть позбавлена української книжки, якої прагне її розбуджена увага. Вже довгий час заходяться навчальні станиці коло створення дитячих бібліотек. Тому в Материн День повинна кожна мати пригадати собі цей обовязок і післати туди дитячу книжку. Нехай цей невеличкий дарунок розяснить личко української дитини в Німеччині та скріпить її національну свідомість.

Посилку послати на адресу голови ОУЖ п-ні Ольги Павловської München, Dachauerstr. 9, з допискою (books).

Подяка

Окружна Рада Союзу Українок Америки в Рочестері складає найсердечнішу подяку всім, хто причинився до звеличання Свята Української Жінки-Взяня дня 24 лютого ц. р. Всечеснішим оо. парохам українських церков за молебен у наміренні українського жіноцтва на рідних землях та на засланні, п-ні Марусі Бек за зворушливу та глибоку змістом доповідь, авторці та режисерці живого образу й монтажу п-ні Люсі Барвінок-Карабіневич за її повну посвяту працю для нашої громади, п-ням Олені Харамбура, Орісі Костинюк, Меланії Дмитрів, Ярославів Зелез, Наталії Банюк, Степанії Овад, Миросії Приймак, Ірині Зобнів, Оксані Кушнір, Дарії Белей, Нізі Коцик, Марті Крамарчук і панам І. Бандурі, О. Невтеренкові, котрі виконали ролі у живому образі та монтажі. Диригентів інж. Матковському та всім членам Укр. Нац. Хору, п-ні Любі Бохан за мистецьку деклямацію, п-ні Андрушин за поміч у підготові свята, п-ві Теодорові Бабюкові, Мирославові Пелешенко та Зиновію Онуфрикові за мистецьке о-

формлення сцени, т-ву ДОБРУС, а особливо п-ві Романові Ковалеві за помічну руку в організуванні свята, п-нам В. Приймакові, В. Семанюкові і В. Пригулі за технічне оформлення сцени.

Жіночим організаціям Рочестеру — 6 і 47 Відділові США, Відділові Укр. Зол. Хреста, Сестрицтву Пресв. Богородиці, Сестрицтву св. Покрови, Жіноцтву церкви св. Покрови за участь у комітеті та численну участь у святі.

Софія Онуфрик, секретарка
Марія Крамарчук, голова

**У 1000-ЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ
КНЯГИНІ ОЛЬГИ
придбайте книжку**

о. д-ра І. Нагаєвського

**Рівноапостольна
Свята Ольга**

Історичний нарис

**Вийшов накладом Союзу
Українок Америки**

**Ціна \$1 разом з пересилкою.
Замовляти в Централі США**

ДОПОВІДЬ СЛАВКИ СУРМАЧ

На запрошення Округної Ради завітала в неділю дня 14. квітня ц. р. молода мисткиня Славка Сурмач до Філадельфії, щоб розказати про свої враження з подорожі по Україні. У залі Гор. Клубу зібралось доволі багато слухачів, що раді були почути їх та побачити цікаві світлини. Доповідниця подала свої враження в певному порядку. Ціллю її подорожі було оглянути музеї та їх багаті збірки українського народнього мистецтва. Тому вона спинилась у Ленінграді й Москві, а вкінці 9 днів провела у Києві. Все це було ілюстроване світлинами з чудовими кольоровими ефектами писанок, вишивок, будинків і краєвидів.

Та найбільш зворушливим моментом подорожі був сантимент, що провадив цю молоду, тут народжену дівчину до землі її батьків та її історичних памяток, які вона з пошаною старалась пізнати. Цей огляд скріпив усіх, що з увагою за ним слідкували. Л. Б.

♦♦♦♦♦
Чи ви вже подарували міській бібліотеці „Дух Полумя“ — твори Л. Українки англ. мовою?

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ 1957

Конгрес у Монтреалі

З початком червня відбудеться у Монтреалі конгрес Міжнародної Жіночої Ради. Від останнього зїзду, що відбувся у 1954 р. у Гелсінкі, проминуло ледве три роки. Але в цьому протязі часу заіснували в світі і в нашому середовищі події, що до деякої міри змінили ситуацію.

Попередні конгреси в Атенях і Гелсінкі свідчили про увагу для країн, заторкнених безпосередньо війною. Конгреси мали скріпити, заохотити жіноцтво даної країни до відбудови й розвою. Перенесення конгресу на американський континент свідчить про потребу реорганізації, поглиблення своєї праці. Політична ситуація ускладнюється щораз більше й жіноцтво тепер далеко більше втягнене в її орбіту, як колись. Тому треба випрацювати нові напрямні для його діяння.

Торік відбулась у Венеції нарада проводу МЖРади. Із звіту цієї наради можна передбачити теми майбутнього зїзду. Із 14 постійних комісій МЖРади дванадцять розглянули всі бїжучі справи. Резолюції видвигнуто тільки в декількох, як напр., Комісії Освіти, Міграції, Моральної Опіки та Комісії Праці і Професії. Деякі комісії намітили собі певні нові завдання на найближчий час, як Комісія Освіти, Здоров'я, Мешкання, Моральної Опіки і Праці та Професії.

У цілому крузі завдань МЖРади видно схоплення всіх проблем жі-

Організації й громадянство, що бажать взяти участь у посвяченні пам'ятника та в поминках бл. п. Олени Кисілевської дня 2. червня в Оттаві, прохаємо зголошуватись на адресу: Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО).

ночого життя. Давніш їх було менше, коли життя жінки було обмежене чотирма стїнами хати. А тепер коли вона вже увійшла широко у життя спільноти, її сфера діяння значно поширилась. Тому таке число комісій і тому потрібні оці зустрічі і зїзди.

Широкий загал не раз без зрозуміння ставить до цих справ. Часто чуємо, що навіть освічені жінки сумніваються у доцільності цих зїздів. Бо й справді — великого розголосу в пресі чи телевізії вони не осягають. У нарадах беруть участь старші, вироблені діячки, гострих політичних проблем вони не зачіпають.

А проте в тих міжнародних жіночих організаціях проходить історія. В кожну комісію вдаряє

приб'єм та чи інша проблема жіночого життя, як її тепер формує дійсність. Наприклад — професійний і технічний вишкіл жінок у відсталих країнах. Або — упорядкування справ ДП, що їх число постійно прибуває. Або — домашній промисл у країнах, що проходять індустріалізацію. Або — однакова платня за однакову працю. З найбільшою напругою умових і душевних сил треба її проаналізувати, розглянути і знайти розв'язку для неї. Опрацювавши її так, треба винести на форум конгресу, де вона зустріне піддержку або опір делегаток різних країн. Бо та сама проблема — хоч із тієї самої дійсності зроджена — може бути більш або менш болюча, більш або менш нагальна у різних країнах. І щойно переборовши всі ці перешкоди, вона вийде тут, як домагання, як потре-

СПОВНІМ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

Усе зорганізоване жіноцтво відчуло в березні 1956 болюче втрату голови СФУЖО бл. п. Олени Кисілевської. Не зважаючи на свій поважний вік, покійна голова держала нитки організації в руках і піддержувала живий зв'язок із жіночими організаціями та поодинокими діячками особистими зустрічами й листовно. Тому смерть її була болючим ударом для цілого зорганізованого жіноцтва в цілому вільному світі й напевне в рідному краю.

В усіх країнах, де поселені українці, відбулись поминки з поважною участю громадянства. Жіноцтво спонтанно подало ініціативу побудувати спільними коштами пам'ятник на її могилі. Управа СФУЖО підхопила цю ініціативу, вважаючи своїм почесним, хоч сумним обов'язком супроти заслуженої громадянки, що більш як 70 років праці присвятила українському жіноцтву.

На заклик СФУЖО жіноцтво з усіх країн прислало на ту ціль пожертви, щоб виявити свою пошану й єдність. На зїзді Комітету Українок Канади в Вінніпегу в липні 1956 порішено причинитись також певною сумою до побудови пам'ятника і створити стипендійний фонд ім. О. Кисілевської для студенток української мови. Управа СФУЖО узгіднила справу побудови пам'ятника з родиною Покійної та Управою Комітету Українок Канади і пам'ятник віддано вже до виконання.

Дня 2. червня має відбутись в Оттаві врочище посвячення пам'ятника та поминки, на які Управа СФУЖО й Управа Комітету Українок Канади запрошують представників жіночих і громадських організацій та українське громадянство, щоб своєю участю в тих поминках вшанували покійну Олену Кисілевську.

ба, як новий постулят жіночого руху.

У попередньому числі згадали ми про ролі Комісії Прав Жінки при ОН, що опрацьовує ці постуляти. Вона переглядає у законі те, що видвинули, перетрясли, опрацьовали міжнародні жіночі організації. Це є вже останній етап, що завершує попередні заходи. А властивий ріст, розвій і боротьба проходить саме на терені, що його найкращий зразок дасть нам конгрес у Монреалі.

Українська жінка вже має заслужене місце на цьому терені. Вона увійшла туди в часах своєї відродженої молоді державности і зберігала це становище, хоч формально не могла вже належати до МЖРади. Пильно слідкуючи за проблематикою жіночого руху, виступає на різних конгресах, щоб внести туди свої справи та зберегти місце, яке їй належить у сім'ї народів. Нелегко їй не раз добути признання своїх прав, бо протидіє багато сил і формальних приписів. Але в такій чи іншій формі бачимо її на конгресах МЖРади.

Це станеться також і в Монреалі. Офіційними делегатками будуть ті, що увійдуть у склад американської чи канадської делегації від Союзу Українок Америки, Організації Українок ім. О. Басараб і Союзу Українок Канади. Але окрім них уже діють у підготовці конгресу місцеві сили, а серед них канадські українки. Напевне прибуде також декілька журналісток та багато гостей.

Їх обов'язком буде увійти у проблематику конгресу та внести в неї і свої справи. Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) вже заходиться коло підготовки певних тем, що можуть зацікавити міжнародні круги.

ОСОБИСТЕ

Нашій містоголові в Південній Америці, п-ні Ніні Онацькій, висловлюємо глибоке співчуття з приводу смерті її Матері.

Управа СФУЖО

Для Енциклопедії Українознавства

Бонкозська Ірина (1898—1957) родом Матіїв, дочка Івана Матієва, економіст-банковець, від 1935 прокурент Земельного Банку Гіпотечного у Львові, голова Надзірної Ради кооп. „Українське Народне Мистецтво“ у Львові, кооп. „Жіноча Праця“ у Мюнхені, і кооп. „Базар“ у Філадельфії, співробітниця журналів „Нова Хата“ і „Наше Життя“.

Бордичевська Віра, діячка-на-

родниця, активна членка Жіночого Товариства на Вищих Жіночих Курсах у 80-их рр. у Києві, спів-організаторка „Української Каси“, провадила освітню роботу серед селян.

Бордун Меланія, нар. 1887, педагог-історик, директорка Українського Дьвочого Інституту у Перемішлі в рр. 1920—1939, написала працю з життя українських священничих родин 18 ст., надруковану у виданнях НТШ.

Борсук Олександра, дружина Василя Вовк-Карачевського, діячка-народниці, стояла близько Київської Громади. Вчителюючи у земських школах на Чернігівщині, провадила нац.-освітню працю серед селян.

Борщак Софія (1891—1932), родом фон-дер Лявниц, дружина Іллі Борщака, опільно в Рене Мартеlem переклала Шевченкового „Івана Гуса“ на франц. мову.

Бубнюк Стефанія, нар. 1901, родом Гладка, журналістка, прибула до Канади у 1926 р., спершу містоголово Союзу Українок у Саскатуні і редакторка жін. сторінок в „Укр. Голосі“, вчителька шкіл українознавства у Саскатуні, у 1933 р. співосновниця і довголітня секретарка Організації Українок Канади ім. О. Басараб, від 1951 р. редакторка журналу „Жіночий Світ“ у Вінніпегу.

Будзол Павлина, нар. 1909, родом Дуліба, у 1928 р. прибула до Канади, а 1929 до ЗДА, співосновниця і довголітня голова 5 Відділу Союзу Українок у Дітроїті, містоголово Гол. Управи СУА.

Бурачинська Лідія, нар. 1902, журналістка, дослідниця нар. побуту, редакторка журналу „Нова Хата“ у Львові (1930—1939) і журналу „Наше Життя“ у Філадельфії від 1951, телер у ЗДА.

Бухановська Катерина, нар. 1889, родом Чайковська, учителька з вищою освітою, провадила освітню й освідому роботу серед молоді, співзасновниця І. української гімназії у Києві в 1917 р.

Бухневич Марія, активна членка „Комітету пострадавшего от войны юга России“ у рр. 1914—1917, де виконувала головну господарську роботу.

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

Три обіжники розіслані в цьому році, вже дійшли до відома всіх членів-організацій СФУЖО. Перші два торкаються біжучих справ, а третій видала Культ.-освітня Комісія СФУЖО. Прохаємо розглянути їх та зайняти становище до порушених справ.

ДЛЯ ФОНДУ ПЯТСОТ

Члени-організації СФУЖО живо підхопили клич творення Фонду Пятсот. Шляхетна ціль Фонду Пятсот та намічена ним праця промовили до душі кожної українки, в яких умовах і в якій країні вона не жила б. У країнах північної півкулі вже відбулись Свята Жінки-Героїні (ЗДА, Канада, Англія, Франція), а в південній шойно підготовляються. Але вже надіслали свої пожертви Обеднання Українських Жінок Венезуелі 86 дол. і Комітет Українок Канади, відділ у Торонті, 200 дол., як дохід із свята. Щире спасибі!

КОНКУРС НА ДИТЯЧУ ПЕСУ

З ініціативи Виховної Комісії СФУЖО Зеднаний Українсько-Американський Допомоговий Комітет проголосив конкурс на дитячу песу. Песа має бути призначена для дітей шкільного віку між 7—12 років і повинна збудити в дітей почування до України. Яка прегарна нагода для наших письменників, що розуміють вагу театральної вистави для нашої дитини!

Точніші подробиці конкурсу подані у загальній пресі.

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

Women Without 'Feminine Qualities'

We have been reading the above delineation more and more often whenever the Soviet women have been characterized. Most of the travelers stress these peculiarities as their distinguishing marks. It seems that these traits appear to be evident enough to be noted by strangers. Even the young girls seem to be devoid of flirtation. "Barely do you see the little gay accents women have used everywhere — ribbons, scarfs, colored handkerchiefs" — writes Mrs. Gould, editor of Ladies' Home Journal. "We have never seen a group of young people with a little gaiety and joy," she adds.

Professor Nutter, of Virginia University, hastens to explain this in these words: "No work is considered too strenuous or odious for women. I saw them laying railroad rails, digging ditches, carrying heavy stones and cleaning sewers. This leaves its inevitable mark on the physical structure and appearance of Soviet womanhood. The long hours of work leave those not handicapped by heavy jobs little time for grooming their feminine qualities."

This is a pointed remark. Professor Nutter refers to party directions for Soviet women apparently received from official circles. He avers: "A woman, the argument runs, must be free to develop her own personality and to make her maximum contribution to progress of Communist community. She must, therefore be independent of the man who, for mutual convenience, happens to be her husband. To be dependent on her husband is to become his slave, tied down to a dreary

and fruitless life of keeping house and rearing children."

He has his doubts whether the Soviet women are really guided by such a rule. Still neither he nor other travelers ever stop to consider the real causes which had forced the Soviet women to hard work, surely not meant for women, that reflected on their outer appearance. For not all things may be explained by poverty of a country. There are very poor countries in the wide world, undeveloped, with industry in deficient stage, and still there are no such sights there as women working at the construction of buildings and roads, or cleaning the streets of the cities.

To grasp this, one has to realize all transitions of Soviet economy. Ever since the five years' plans started, the economy of the USSR has been under stern state control which has become its sole employer. This reconstruction has not been carried out through slow reforms. On the contrary, it has been attained under winged catchwords and noisy slogans which have been serving to disguise the means of coercion. The most striking instance of this compulsion was the well-known government-perpetrated famine of 1932-33 when the Soviet government starved to death seven million people of Ukraine, in order to force the rural populace into the kolkhozes. To carry out this dastardly decision of Kremlin, the bolshevik authorities first seized all food articles from the villages leaving the peasants without any means whatsoever to survive.

Whenever the Soviet government felt that its economy needed more production, it forced

working masses in various fields, making use of special slogans, like "Fatherland calls" or "We shall give our country more coal," etc.

The reconstruction of economy always requires new manpower. In normal circumstances it may be gained through emigration, eventually through seasonal influx of strangers. However, the bolsheviki made use of the means of ancient authoritarian regimes — utilizing forced slave labor. The hardest work in USSR, the mining and timber cutting in the virgin forests of northern Russia and Siberia has been done by the hands of slave labor, for the most part by the political prisoners.

And the womanpower of USSR has been likewise forced to perform the hardest task working in cold woods as well as in the mines of northern Russia and Siberia.

Outwardly, it may appear that this work has no marks of slave labor for the women seemingly have chosen this kind of work. And it may be so outside the slave labor camps. The bolsheviks even boast in their statistical reports that "the percentage of working women, metal drillers, turret lathe operators, grinders, milling machine operators, and locomotive and motor drivers is increasing." But, in fact, the way in which the Soviet women entered the economy of USSR, was one of inevitability, of unavoidable necessity, or coercion. The Soviet women have been forced to go to work at construction of buildings, paving the streets, and as lumberjacks in the forests. For there have been no other jobs for them to choose from.

The conditions in USSR had worsened so much that all adult members of the family have been compelled to be gainfully employed. In January, 1957, the minimum monthly wages were set at 300

rubles. Officially it is equal to \$75.00, but when purchasing power of a ruble amounts only to 8 cents, then the monthly pay of a Soviet worker really is no more than \$25.00. Thus it is plain that the Soviet woman had to go to work, and take any job she was able to secure. And since the workers in USSR are "legally" attached to their localities and their jobs, it goes without saying that they are not able to travel and secure other kinds of employment. In the Soviet trade unions the woman worker could not find protection of her interests, since these are government-controlled institutions and therefore have to guard primarily the interests of the employer.

Mrs. Gould says that her "overall impression of the Russian people is of a group of grim, busy, determined, stolid people, engaged in an enormous enterprise." This grandiose "enterprise" is the whole system of USSR which has subjugated the entire nation. In such atmosphere the women, no doubt, could lose the characteristics of their femininity and become deprived of their charm cultivated by the women of the rest of the world.

UN STATUS OF WOMEN COMMISSION

On April 5 the 11th session of the UN Status of Women Commission closed at New York. The subjects of the session were: the access of women to education, part-time work, older women workers, private law, taxation. But the most stress was laid on equal pay for equal work.

The commission is of particular significance since it presents the forum where there is the possibility for the representatives of the nations of the Free World to meet the representatives of the nations from behind the Iron Curtain. And this is the only ground where they may measure their strength. The bolsheviki sent to the commission representatives of Russia (RSFSR), Byelorussia and Poland, still others perceive why they are assigned to be present at the sessions of the commission.

Namely, they argue that all questions mentioned above had been solved in USSR and other communist-dominated countries for long time past. They participate in the sessions for the mere sake of propaganda. From time to time they make speeches on the achievements of Soviet womanhood in each of like spheres. Their motions are directed solely at an attempt to divulge the difficulties the women of the Free World encounter, so as to make use of them in their propaganda. E.g. the motion by a Polish delegate inviting the Secretary General to prepare a special study of the status of women in the non-self-governing territories. In order to divert the attention from exploiting the women in USSR, they ask for elucidation of the status of women in remote lands of Africa.

The Status of Women Commission is a small segment of the program of the United Nations.

UKRAINIAN EASTER CUSTOMS DISPLAYED IN CHICAGO

The women of Branch 22 of the Ukrainian National Women's League of America, sponsored a pre-Easter "Paska" and "Pysanka" evening which was held Saturday, April 6th, to which the entire Ukrainian colony was invited as well as Chicagoans of other nationalities.

The topic was presented with an elaborate exhibit of Ukrainian culture. An Easter breakfast table was displayed with the finest Ukrainian embroidered linen high-lighted with sprigs of fresh myrtle and set with beautiful table decorations of candles in unusual ceramic candle holders and fresh daffodils in attractive ceramic vases and graced with the priceless carved and beaded plates which held the traditional "paskas," "babkas," cheese cakes, cheese and glazed fruit molds, tortes, glazed ham "kobasa," butter, horse radish, colored eggs and the intricately designed "pysankas."

The program started with a welcoming address by Mrs. Rose Sydoryk, President and hostess

of the evening. Dr. Ivanna Gorchinsky delivered a talk on Easter customs in different parts of Ukraine. Miss Marie Chychula gave a recitation entitled "Easter in Ukraine."

The art of making the Ukrainian "pysanka" was demonstrated by Misses Vera Stawniak and Laverne Korduck, Mrs. Valeria Chychula and Mrs. Ewdochia Hawryliuk, and many of the guests took advantage of their instructions. This proved to be a very interesting part of the program, as it offered both adults and children an opportunity of making their own Easter egg. It was amazing to see the many white eggs transformed into beautifully designed and colored "pysankas" ready for the Easter basket.

Many "babkas" and "paskas" were decorated with the traditional braid and cross. One "paska" even had little doves on it. Likewise, the tortes were prepared in an Easter spirit being iced with beautiful floral decorations and bearing the lettering "Christos Voskres."

The American guests, who saw for the first time such an inconceivably different display of work of art in the preparation of food, were so fascinated that they wished to take some home. Therefore, everything that was exhibited, was sold by Mrs. Anna Wasylowsky, who was an auctioneer. This indeed was a compliment to the women on the Planning Committee, and their chairman Mrs. Lydia Pohotowko, who prepared

IN MEMORIAM

To the Glory of God and
in loving memory of

MRS. TEKLA PRYMACK

Aunt of Anastasia Volker
of Chapter 37

Died April 6, 1957

A memorial contribution has
been given to the

SCHOLARSHIP FUND

by

Mr. & Mrs. Zaporozetz

Mr. & Mrs. William Volker

Mr. & Mrs. John Prymack

\$25.00

UNWLA Highlights

So we are not far off from the summer pastime. We are closing the season with last meetings and gatherings. It will be worth while if our Branches should plan picnics or outings for summer time. It will bring together friends who probably meet only infrequently and may acquaint those who did not know one another. Let's remember that our patriotic work and interest should not be interrupted completely on account of hot summer.

At the last meetings of the spring season let us make a brief account of what we have done, and achieved, up to now in 1957. This will comfort us during the vacation time and we surely will start anew our activities with more satisfaction in autumn. And then we shall begin with the detailed plan of our work in the coming seasons of the fall and winter.

Let's do something we didn't pay much heed to before! Do we know exactly the number of the members of our Branch, and whether it has increased, or not? Maybe we have already joined the movement to win 500 new members for every Regional Council, and thus part of it for our Branch during the time prior to the next Convention of UNWLA. If so, let us stick to our determination. Otherwise, let us find out, in time of our rest or traveling, how to attain this goal.

and baked all this tempting and delicious Ukrainian food.

Tea, torte and "babka" were served and greatly enjoyed.

The program was closed with "Kwitka Dribnaya" sung by one of the members.

SLAVKA SURMACH ON HER IMPRESSIONS OF UKRAINE

Miss Slavka Surmach, a young American of Ukrainian descent, visited last August the principal cities of USSR. As an artist and an expert in designing Easter eggs she was interested primarily in museums where there are collections of Ukrainian folk art. She surveyed them at Leningrad, Moscow and Kiev. Having exam-

ined large collections of Easter eggs, she took many pictures that she needs for her studies.

While viewing Kiev, she paid more attention to Ukrainian historic monuments. Among her photos are those of Laura Pecherska, the mosaics of St. Sophia, sarcophagi of Ukrainian princes, and memorial plates. She happened also to take a snapshot of a pilgrimage of villagers who were traveling to holy places in Kiev, disregarding the anti-religious propaganda. She likewise visited kolkhozes near Kiev and on her photographs one may note the smiling Ukrainian village in the shades of cherry orchards.

The Regional Council of UNWLA of Philadelphia invited Miss

Surmach to give a lecture on her impressions of Ukraine. She presented her description at the Ukrainian Hall in Philadelphia on April 14, demonstrating the pictures.

UKRAINIAN DISHES

RED CABBAGE WITH WHITE WINE (Serves 6)

1 medium head red cabbage, shredded
 ½ cup water
 1 T. fat
 ½ tsp. salt

Pepper to taste
 Juice of 1 lemon

1 T. butter
 1 T. flour
 ½ cup white wine

Boil cabbage, fat, salt and pepper in the water.

Stir often and keep heat low so that it will not burn.

When cabbage is tender (about 20 minutes) add the lemon juice.

In another pan, melt the butter and blend in the flour and brown slightly. Add the wine and bring to a boil and boil for 1 minute.

Pour this over the cabbage and mix thoroughly.

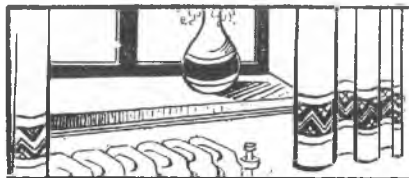
Cook slowly for about 5 minutes and serve very hot.

OUR LIFE

Edited by Editorial Board
 Published by the Ukrainian
 National Women's League
 of America, Inc.

909 N. Franklin St.
 Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

У НАШІЙ ХАТІ

Немовлятко вчиться їсти

Потреби малого немовлятка в перших його місяцях обмежуються до харчу і сну. Його світ ще маленький і поза тими двома чинниками й материнською ласкою йому нічого не потрібно. Бо немовлятко швидко розвивається й росте й тому потребує у пропорції до свого організму більше цього всього, як більша дитина.

Тому їжа немовлятка має велике значення для його розвою. Вона мусить бути відповідно зладжена і першої якості, щоб дитина видобула з неї повну вартість для свого організму. Вже в цьому віці дитина набирає звичок, що пізніш оправдують себе у старшому віці.

Молоді матері знають, що вже в першому місяці додають немовляткам до молока вітаміну Д, а в другому місяці помаранчевий сок, щоб воно дістало вітаміну С. По трьох місяцях немовлятка дістають кашку, жовток, городину й овочі. По пів року починають впроваджувати у дитяче харчування перетиране м'ясо. Немає певного речення, коли маємо впроваджувати ці харчі у дитячий стравопис. Також не можна подати порядку, як їх маємо чергувати. Це залежить від його уподобань. Немовляткові може не подобатись перетираний шпінат або банан. Тоді відкладаємо цю страву, повертаючись до давньої. Але все повинні ми пам'ятати, щоб їжа немовлятка була всестороння. Воно мусить навчитись їсти всі страви. Йі тому за деякий час знов повертаємось до них і диво — дитина напевне до них привикне. Бо терпеливістю й увагою легко переконати немовлятко, що кожна страву добра й корисна для організму.

Нова страву є для немовлятка не тільки чимсь новим і незаним.

Вона може мати невідповідну температуру, може бути неперетерта як слід, може мати зовсім новий смак, що його треба злагіднити. Це все треба мати на увазі. Бо нашим завданням є навчити немовлятко їсти все. Досвід виказує, що легше впровадити нову їжу в першому півріччі, ніж у другому, коли немовлятко вже виробило свої звички. Тому привчаючи його до нових страв, дбайливо спостерігаємо його реакцію. Коли воно прийме її, тоді немає з тим дальшого клопоту. А коли вперто її відкидає, тоді треба застановитись над причиною. Страву може бути за нудна (трошки посолити її), за квасна (трошки поцукрувати), за густа (розрідити), за рідка (загустити). Звичайно найбільше лякають його кусники неперетертої їжі, з якими не вміє собі порадити.

Більше немовлятко залюбки орудує ложкою. Бажаючи зачерпнути їжі, воно розілле більше, ніж захопить її до уст. Але цьому не треба ставити перешкод. Нехай воно пробує виявляти себе навіть у такому ранньому віці. Це є доказ, що воно змагає до самостійності у харчуванні і напевне досягне її скорше завдяки цьому. Річній дитині вже можна давати держати горнятко під час пиття. Це привчить її скоро до самостійності, дарма, що вона при перших спробах обиллеться.

Але є ще одна проблема дитячого харчування — кількість їжі. Немовлятко звичайно їсть добре через свій скорий ріст. Але й тут ця справа зовсім індивідуальна — бувають випадки, що немовлятко їсть понад свою потребу і перебуває сильно на вазі, а буває, що їсть в'яло і важить замало. Пропорцію ваги до місяців життя устійнюють спеціальні таблиці і це кожна мати може перевірити. І до

того стосувати годування немовлятка.

Але говоримо радше про пересічні випадки, коли немовлятко проявляє нормальний апетит і відповідно на вазі перебуває. Тоді не слід ніколи приневольовати його до їжі. Це тільки позбавить його апетиту і утруднить нам привчити його до нових страв. Також треба завжди лишити собі відповідно часу на те, щоб дитину погодувати. Їжа в поспіху не буде добре сприйнята і стравлена.

Ці відомості про харчування немовляти повинні засвоїти собі всі домашні. Бо ж часто заступають матір у тому обов'язку, коли вона вийде щось полагодити або працює. А всі ці правила можуть вплинути пізніш на привички більшої дитини і улегшити або утруднити її харчування.

З англійського

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО МОЛІ

Відкладаючи зимову одіж, треба її добре вичистити і провітрити. Звичайно даємо її до хемічного чищення, а потім забезпечуємо її проти молів. Найкраще оправдується рідина, якою скроплюємо одіж. Такі середники можна дістати в дрогеріях, це є звичайно розчин ДДТ. Скроплюємо при помочі скроплювача, якого купимо там же. Одяг скропити рівномірно так, щоб був вогкий і дати йому висохнути, заки вмістимо його до коробок чи мішків.

Виконавши роботу, треба добре вмити лице й руки.

ГОРОДИНА Й ОВОЧІ

Упорядкувала
Наталія Костецька
з пересилкою 65 ц.
Замовляти у Централі СУА

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ 1957

Із господарських показів

Весняні столи знов вимагають сезонних декорацій. Наші полумиски й селятирки виглядають привабливо, коли на канапках чи салатках будуть відповідні прикраси. Ірина Кашубинська подала знов нові помисли. Це **квіти яблуні з редьківці**, що спочивають на звичайній картопляній салатці.

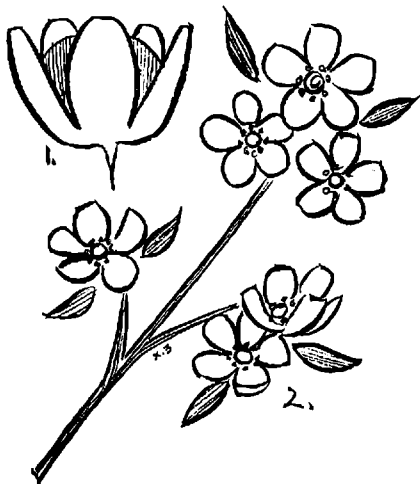
Харчеві складники:

Потрібно
салатка картопляної салатки
в'язка редьківці (невеликі, круглі головки)
стебло з петрушки
варений жовток
пір'я цибулі
дрібка муштарди

Знаряддя
ножик із гострим кінцем
паперова трубка

Редьківцю позбавити хвостиків і помити. Викроювати малим ножиком пелюстки, вийнявши зовсім середину (як на рисунку). Пелюсток повинно бути п'ять, а спід редьківці їх держить разом. Коли прикроїмо так кілька редьковець, тоді почистити стебло петрушки, уложити його на салаті і на ньому угрупувати редьківці — все кілька при купі, так як квітів яблуні. Із пір'я цибулі викроїти кілька листків і ними обложити „гілку“.

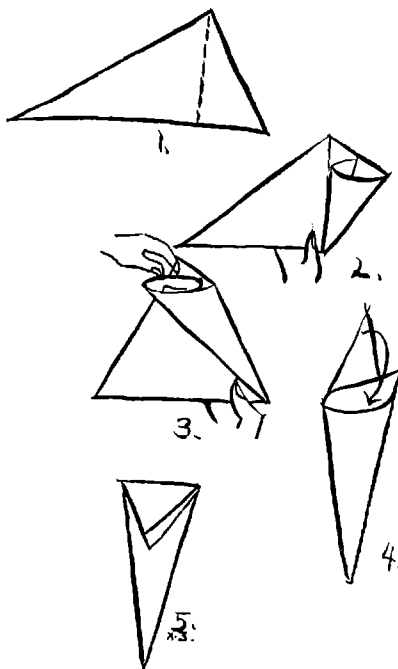
Варений жовток перетерти з дрібною муштарди (можна пере-

Редьківцю розрізуємо в пелюстки (ч. 1), виймаючи серединку. Укладаємо на білі з петрушки із листками з цибулі (ч. 2).

тиснути через ситко) і вложити до паперової тубки. Тубку ладимо самі з воскованого паперу, як слідує:

Вирізати з паперу прямокутник (найкраще зробити відразу кільця) і переділити скісно по половині. Дістанемо трикутник із одним довшим боком. Звивати згідно з рисунком.

Неправильний трикутник (ч. 1) звиваємо по протипрямці, як на рисунку (чч. 2, 3) і закріплюємо вгорі кінчиком паперу (ч. 4). Готова трубка на рис. ч. 5.

ДІТИ В НАШОМУ ГОРОДІ

У нашому городі належиться дітям куток, так само як і в хаті. Цього вимагає не тільки відпруження нервів для батьків, але й багато виховних вимог. Діти дістають у цьому кутку необмежену волю і проводять там найкращі свої хвилини.

Для малих дітей необхідна скриня з піском, що стане для них улюбленим місцем забави. Підостають діти люблять лазити по деревах. Це нераз є сполучене з небезпекою і тому добре є закопати коло скрині з піском пень, високий около 10 фітів з бічними галузями. Закопуємо його коло 3 фіти глибоко, найкраще у бетонове гніздо. Добре є обстругати кору.

Місце для дітей повинно бути соняшне й добре видне з кухонного або мешканевого вікна. Получити його з мешканням треба стежкою, що виложена плитками. Діти по дощі люблять бавитись у мокрому піску. Навколо скрині з піском і приладдям до забави земля повинна бути добре втоптана й без каміння, найкраще висипана піском. Добре насипати до скрині кожної весни свіжого піску.

Коло цього дитячого майданику не садимо зимотривалих билин, ані літніх квітів, а найкраще засіваємо мураву.

Для дитячого майданику зі скринєю на пісок потрібно около 50 кв. ярдів площі, яку мусимо відміряти зі свого городця.

Роман Коцик

КУРС ПЛИВАННЯ ДЛЯ НЕМОВЛЯТ

Американська спортсменка Джен Ловен започаткувала науку плавання для немовлят, що себе дуже добре оправдує. Показується, що молоденькі створіння, що не вміють ще ходити, дуже добре опановують рухи плавання і вміють певний час утримати себе на поверхні води. Вона приймає „курсантів“ уже від четвертого місяця вгору.

На її думку ця справа вимагає тільки певної уваги. Дитина повинна зрозуміти, що має замикати уста і рухати руками й ногами. Коли це дійшло до її свідомости, тоді вона вже пливає. Правда, її

пливальні рухи не є клясично вимірені, але вистачають, щоб її втримати на поверхні.

Плавання чудово розвиває мускули дитини. Температура води 90 ст. Матері дітей можуть також бути в воді під час навчання, щоб дитина не боялась.

Деякі діти бояться води й їх треба силувати. Також треба пильнувати, щоб на початку плавання дитина не відчула страху, бо не знайде приємности у плаванні. Але більшість немовлят у Джен Ловен кричать, коли їх виймають з басейну.

Французькі яйця

Потрібно:

Яєць стільки, як осіб
Стільки ж листків зеленої салати
Майонез

Взяти зовсім свіжих яєць. Розбити уважно лупину і спустити яйце на солоний окріп. Білок зараз зітнеться і збереже жовток, що повинен бути рідкавий. Варити 2 хвилини. Вийняти обережно на цидило й вложити на хвилину до холодної, посоленої води. Вийняти на полумисок, щоб стекло.

Окремо приладити під кожне яйце листок салати. Укладати яйце на листку і полляти майонезом або якоюсь іншою підливою. Подавати на полуденок або на перекуску перед пишним обідом.

Роляда з печені

Потрібно:

2 ф. мяса
кілька картопель
1 ложка масла
1 тубка сарделлевої пасти
1 цибуля
2 ложки масла до смаження

Помити мясо, побити його добре, посолити і помастити сарделлевою пастою (можна дістати в тубках) і маслом. Картоплю порізати на тоненькі скибки і спарити окропом. Посікти дрібно цибулю. Картоплю розложити по мясі і посипати цибулею. Звинути тісно й обвинути ниткою. Потім покласти на гаряче масло, підрум'янити з обох сторін. Підливати потрохи води й душити під покришкою, доки не буде м'яка.

Шпараги

Потрібно:

2 вязки шпарагів
2 ложки масла
1 ложечка тертої булки

Шпараги вибирати молоді й свіжі. Почистити ножом, відрізаючи білі й тверді кінці. Пов'язати 8 штук у вязанку, вложити до широкої ринки з киплячою водою, вважючи, щоб вязанки не лежали тісно. Варити під покришкою 20

до 30 хвилини. Краще не доварити їх, а лишити, щоб під покришкою самі дійшли у парі. Вийняти з води й вложити на сито. Розв'язати нитки, зложити на огрітому полумиску головками до середини, полляти свіжим маслом із тертою булкою і зараз подати. Можна також полляти білою підливою.

Риж із шинкою

Потрібно:

1½ горнятка рижу
½ ф. шинки
2 ложки сметани
1 жовток

Зварити риж і прохолодити. Розбити сметану з жовтком і вимішати з рижом. Потім посікти дрібно шинку й вимішати. Вложити до огнетривалої посудини, вимашеної маслом і запекти в печі. Подавати з зеленою салатою.

Салатка з шпінату із сиром

Потрібно:

½ ф. шпінату
трохи швейцарського (твердого) сира
1 ложка сметани

Обмити шпінат, спарити добре окропом, потім злити зимною водою. Положити, нехай скапає. Потім посікти грубо і вимішати з тертим сиром і сметаною.

Колач до кави

Потрібно:

6 горняток муки
2 унції дріжджів
2 ложки теплого молока
1 ложечка цукру
5 яєць
1 пригорща родзинків
1 горнятко топленого масла
5 жовтків
цукру до смаку

Розпустити дріжджі в теплому молоці, а потім розчинити ними половину муки. Покласти розчину в тепле місце. Окремо розтерти з цукром цілі яйця і жовтки. Коли розчина рушила, додати до неї втерті яйця, посолити, всипати решту муки і місити так довго, аж почне відставати від руки. Тоді влити топлене масло без осаду, докінчити місити, вкинути вкінці помиті й сухі родзинки, і поставити у теплі, щоб виростило, прикривши серветкою. Коли виросте, дати до форми, вимашеної маслом і ви-

сипаної мукою. Коли підросе, помастити яйцем і вставити до печі на 300° на ¾ до 1 год.

Молодим господиням

Городина щораз більше входить у наш стравоспис. Вона легко стравна, має корисні вітаміни й мінеральні соли і не обтяжує нашого організму. Сучасний стравоспис вимагає при кожному обіді однієї або двох родів городини, не враховуючи сюди картоплі. Звичайно комбінується зелену городину (шпінат, зелену фасольку, горошок, салату) з жовтою (морквою, фасолею, динєю).

Варення городини нескладне. Але, щоб воно було поживне, — треба варити її вміло. Молодим господиням придадуться різні вказівки в тому напрямку.

Шпінат, зелену фасольку, горошок і моркву, варити в невеликій кількості води. Шпінат і молодий горошок вариться коротко і тому води підливати не треба. Натомість фасолька вариться довше. Отже тут треба з часом підлити води, щоб не википіла. Не даємо її відразу багато, бо фасолька буде водниста. А підливаючи гарячу воду, твориться пара і в ній фасолька доходить.

Каляфіор треба „відварити“ Це значить — вложити його до киплячої води, поварити чверть години, а потім відлити воду. Цим відходить гіркість, нагромаджена в ньому. Залити знов окропом, а тоді вже воду посолити й поцукрувати. Варити, аж змякне.

Коли бажаємо зварити **капусту**, тоді пошаткувати її, посолити й лишити на чверть години, щоб пустила сок. Тоді видусити її, щоб відійшла гіркість. Щойно тоді кинути її на гарячий товщ.

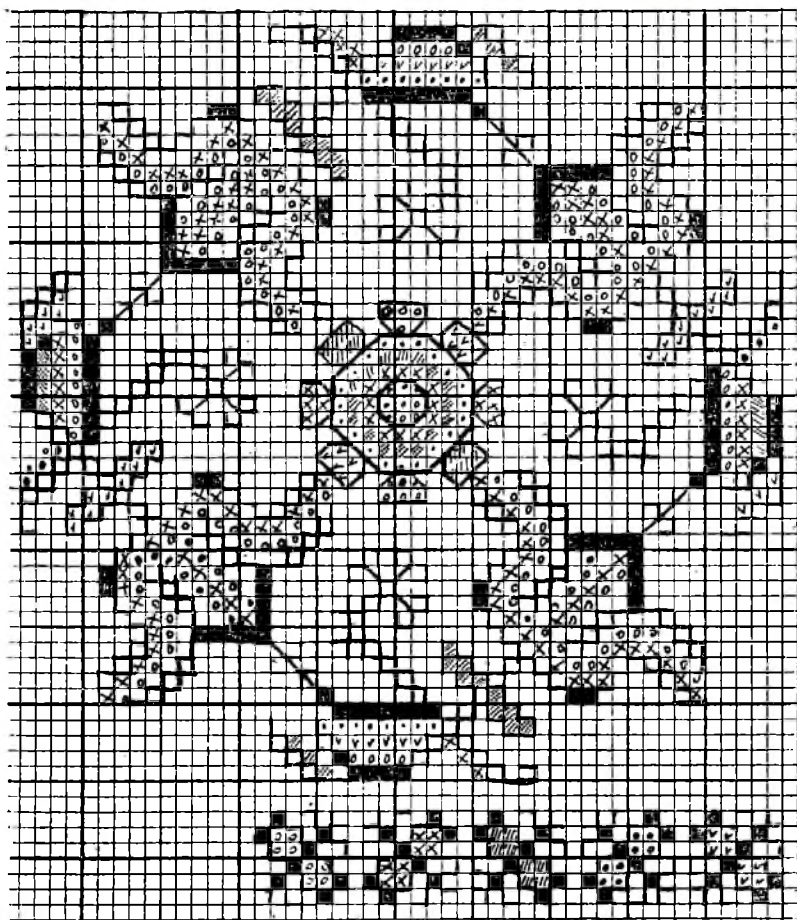
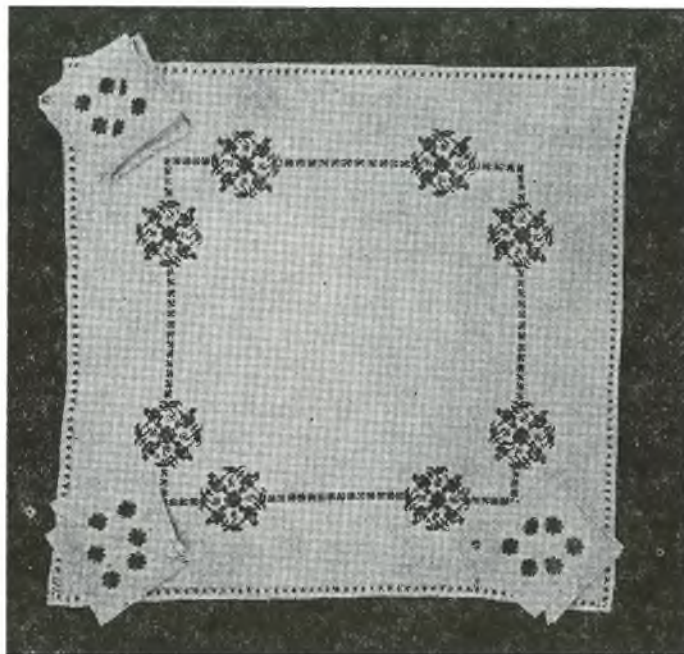
Цибулі майже не вживають, як городини, а як приправи до різних страв. Звичайно додають її січною й присмаженою або втертою на терці. Присмажена цибуля важко стравна і через те її з дієтичної кухні виключають. Тому при смаженні цибулю, треба вважати, щоб вона не стала рум'яна, а радше склиста. чи як кажемо, „біло присмажена“.

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ 1957

Українська вишивка

НАСТІЛЬНИК ІЗ СЕРВЕТКАМИ

Настільник дуже зручно прикрашений великими буковинськими мотивами, що сполучені вузьким взірцем. Вимір настільника: 1 ярд на 1 ярд. Довкруги обведений мережкою, а серветки завиваним рубцем. На серветках приміщені серединки великого мотиву.

БУКОВИНСЬКИЙ ВЗІР „МЛИНОЧКИ“

Взір виконаний хрестиками, настилуванням і ланцюжком. Найкраще це видно на середині взору. Середуше кільце заповнене настилуванням і обведене чорним контуром. Потім іде потрійний ланцюжок, що обводить кільце і також закінчений чорним контуром. „Пелюстки“ - трикутнички вишиті настилуванням. Усі обвідки чорною краскою.

Взір виконаний нитками DMC в красках: ◆◆ чорна, хх хх червона ч. 816, оо оо темно-жовта ч. 740, ясножовта ч. 743, /// /// зелена ч. 905, vv vv синя ч. 797.

ХОТІЛА Б БУТИ...

(До свята Матері)

Раз із школи поверталися
Першоклясниця, й по ширості
Розмовляли-похвалялися:
Хто ким хоче бути, як виросте...
Та, що в неї очі — зіроньки,
З неба вкрадені криницею,
Каже: „Я б хотіла, дівоньки,
Буть сестрою-жалібницею.
Я з недужими, як з рідними,
Як з маленькими б, гляділася,
Сокотала б я над бідними,
Щоб найменше їм болілося;
Щоб і в снах їм увиждалося,
Що хтось їм помага...“
І з гурту обізвалися:
„Ага, ага, ага!“
Друга — личко в ластовиннячку,
Носик — від горобиняточка,
Вся худіша за билиночку, —
Каже: „Буду я, дівчаточка,
В світі перша між великими,
Щоб знання того набратися,
Як робить мости над ріками,
І шляхами обшивати світ, —
Так, щоб скрізь усі втішались
З уміннячка мого...“
І з гурту обізвалися:
„Ого, ого, ого!“
Третя — з кіскою шовковою,
Що до пояса спадала їй,
Каже мовою медовою:
„Я б хотіла бути швалею:
Я б до вечора від раннячка,
І ночей не досипаючи,
Тільки й шила б нові вбраннячка,
То вдягаючи, то скидаючи,
І тим дуже б я пишалася,
На заздрих не лиха...“
То з гурту засміялися:
„Ха-ха, ха-ха, ха-ха!“
А четверта — чорнобривенька,
Ні повільна, ні халпівенька,
Досі йшла, немов нахмурена,
В світ широкий задивляючись,
Наче в море дум занурена, —
Ця сказала, не вагаючись:
„Я б хотіла бути Мамою,
Ну, такісінькою самою,
Як Матінка моя...“
І всі гуртом озвалися:
„І я! І я! І я!“

Шовкова хустина

У крамниці, у дяді Олексі лежали на полиці шовкові хустинки. Всі вони були гарні та чекали покупця. А покупців було багато, бо наближалася весна й кожний скидав вовняну хустину або теплу шапочку та заміняв її на легеньку шовкову хустинку. Потихеньки шелестіли-розмовляли між собою хустинки. Нудно їм було лежати на полиці та чекати своєї долі. Одна була найгарніша серед них: вся блакитна, а на кінчиках були намальовані гарні китиці квітів. Ці квіти так і манили до себе, виглядали, як живі. Коли її товаришки шептались між собою, вона тільки легенько зітхала та думала, хто її купить, яка буде її доля.

Одного дня до крамниці прийшла бабуня з ясноволосою, ку-

черявою внучкою. Вони купували заповоч, Дівчина готувала свій мамі подарунок, вишивала рушничок для неї на День Матері. Побачила дівчинка гарні хустинки та й стала просити в бабуні кушити їй одну. Бабуня попрохала продавця показати їм хустинку ближче. Дядько Олекса, лагідно всміхаючись, став розгортати хустинки перед дівчинкою.

— Яку ти хочеш мати, Наталочко? — запитала бабуня.

— Цю, з квітками, блакитну, — показала Наталочка і найкраща хустинка вже мала нову господиню. Через хвилинку вже вона була на голові в Наталочки. Бабуня заплатила гроші й Наталочка з нею пішла до дому в новій хустинці.

Почалося нове життя для хустинки. Куди б не йшла Наталочка, — чи до школи, чи в поле, чи в садок — все завязувалась тією хустинкою. Хоч як не берегла її Наталя, але одного разу таки загубила її, коли бігала в садочку. Сумно лежала хустинка на травичці. Навколо всі — травичка, дерева, квітки, тваринки були зайняті своїм життям, а на хустинку не звертали уваги.

Вже було тепло. Була справжня весна. Цвіли дерева, зеленіла трава, на грядках розпускалися квіти. Хустинка побачила на кущику маленьку пташечку та запитала її, де живе її господиня — Наталочка, просила допомогти їй добратися додому, але пташечка була вайнята. Вона сказала, що шукає гарних зерняток для своєї мами, бо й вони теж святкують так, як і люди День Матері. Хустинка лежала та думала:

— І Наталочка має маму, і ця пташечка має маму теж, а я навіть не знаю, чи була в мене колись мама. Була дівчинка, що мене любила, а тепер і її немає. Та ось зашелестіла травичка, це стрибав просто до хустинки зайчик.

ЛІЧИЛКИ

Дітям потрібні лічилки, щоб вихувати, хто з них має почати гру. Подаємо легкі, для цього призначені, віршики:

1. Стоїть верба над потоком,
Похилилась трохи боком,
Похилилась до води,
Ти лови!
2. Над цвіточком бринить бджілка
Сидить в збіжжі перепілка,
На черешні горобець,
А хто зловить молодець!

ЩЕБЕТАЛИ ПТАШЕЧКИ

Щебетали пташечки
За вікном: ці-цір!
Викликали Ясочку:
— Виглянь но надвір!

Ти вгощала хлібцем нас
Лютої зими,
Тож тобі ці-цір — ураз
Дякуємо ми.

Р. Завадович

— Зайчику, скажи мені, чи не чув ти щонебудь про мою маму? Зайчик зупинився, похитав голівкою та відповів.

— Ні, хусточко, не чув я ніколи про те, щоб хустинки мали мам. Запитай краще метеликів, вони скрізь літають, може вони бачили твою маму. Я знаю, що всі звірятка, пташки мають мам. А сьогодні клопоту в нас багато, бо ми готуємо подарунки для наших мам. Будь здорова, я шукаю салатки для своєї мами, майнув лабкою та пострибав далі.

Сонечко гріло тепло-тепло. Всі жучки, комашки вилізли зі своїх хаток погрітися в соняшному промінні. Хустинка побачила хрущика, питалася його, чи не бачив він її маму, але й він нічого не міг їй сказати. Раптом затріпотіли низько-низько над хустинкою чийсь крильця. Це пролітав метелик над хустинкою, побачив на ній гарні квіточки, подумав, що живі та й опустився і сів на хусточку. Він спробував напитися соку з квіточки, що була намальована на хустинці, та нічого не вийшло, бо квіточка була не справжня, а лиш намальована.

— От дивна квітка, гарна дуже, але не пахне зовсім і соку ніякого в собі не має, — пробурмотів метелик та став чистити свої крильця лапками. Хустинка несміливо обізвалася до метелика.

— Любий метелику, я дуже рада що ти трошки спочив на мені. На жаль, мої квіточки несправжні, а намальовані, тому ти не міг добути з них соку. Але я хотіла тебе спитати, де моя мама? Ти скрізь літаєш, може ти знаєш це? Всі сьогодні вітають своїх мам, я теж хотіла б привітати свою.

— Гм-гм... — відповів метелик. — А як же ти звешся?

— Я? Всі звали мене „шовковою хусточкою“

— Шовко-о-о-ва, шовко-о-о-ва, — протягнув метелик, — а може я твій родич? Мене теж звуть шовкопряд.

— Ех, ви чудні, — пролунав десь згори голос — нічого ви не знаєте, а я знаю все, все.

Це говорила товстенька гусінь. Вона сиділа на гілці шовковиці та все мотала якісь блискучі ниточки. Так дивно крутила своєю головою та все тягнула ниточку й за-

вивала її як маленьку торбинку-ліжечко.

— От, ви й не знаєте, що обоє рідні мені, бо хоч ти, метелику, може й не повіриш, а колись ти був таким, як я. А тебе, хустинко, зробили з шовкових ниток, що напярля така ж гусінь-шовкопряд, як і я. Бачиш, як я роблю ниточки? Я багато, багато їм листячка шовковичного дерева, а тоді починаю прядти нитки. З них зроблю собі ліжечко. Коли воно готове, тоді ляжу собі в ньому спати. Зроблюсь тоді худа-худа, а під час сну в мене виростуть ніжки, вусики та крильця, зовсім такі, як у тебе, метелику. Тоді покину своє ліжечко та почну скрізь літати. Нас багато метеликів-шовкопрядів, а ліжечка наші — коконами їх звуть люди, — збирають, миють, чешуть і з цих ниточок роблять шовкову тканину. З шовкової тканини виробляють хустинки.

— То ти... моя мама, моя мама! — підстрибнув метелик. — Я полечу, розкажу другим метеликам про це, — і метелик звився швидко вгору і полетів собі геть. А хустинка прошелестіла:

— То це ти мене зробила, маленька гусінько! Дякую тобі, що ти мені розповіла про це. Тепер я знаю, звідки я взялася. Але де ж моя Наталочка?

І в цей мент пролунав десь недалеко голос Наталочки:

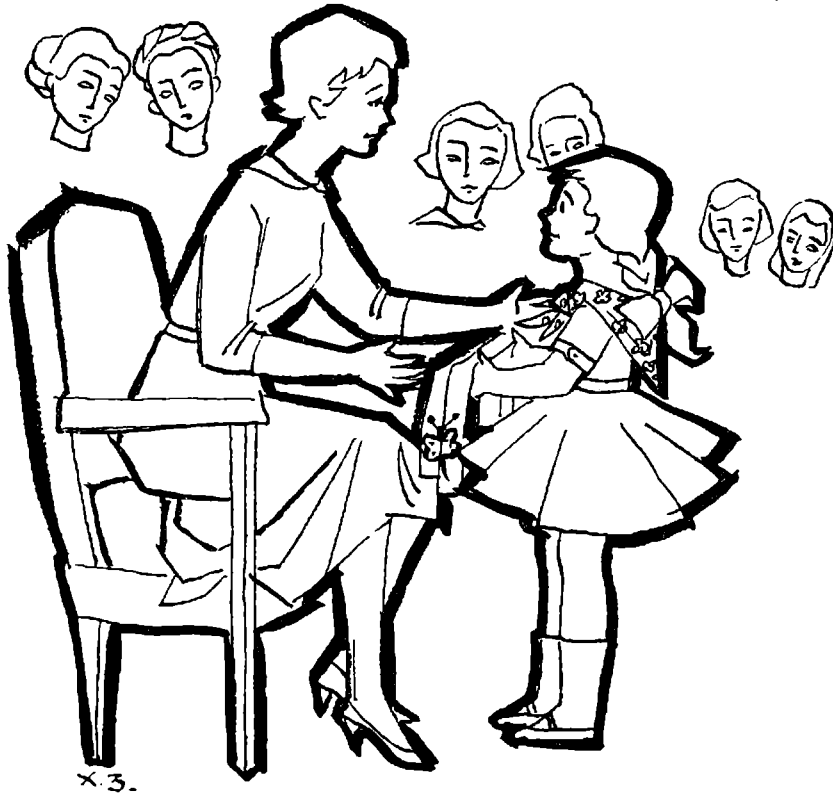
— Десь отут, бабуню! Я вчора тут бігала. Мабуть, згубила її в траві. А-а, ось вона! — і дівчинка підняла з трави хусточку. — Дивись, бабуню, хустинка моя ціла, навіть не заплямлена... — радісно гукнула Наталочка.

Вона знов завязала хустинку на головці. І побігла додому.

Хустинка раділа, що знову повернулася до дівчинки, хотіла їй розповісти про те, що почула від гусені, але сьогодні не було часу. Разом з Наталочкою вона була на Святі Матері. Там було багато дітей. Всі співали, говорили вірші, давали своїм мамам дарунки. Наталочка подарувала своїй мамі рушничок, а на рушнику вишила метелика зовсім такого, як був той, що був на хустинці, коли вона лежала в садку.

І хустинці було весело й любо, хоч своєї мами вона так і не знайшла.

Н. Наркевич

Наталочка подарувала своїй мамі рушничок, а на рушничку вишила метелика...

Вже недовгий час ділить нас від літнього відпочинку. Та ще відбуємо останні сходи, зустрічі, імпрези. Добре упрянувати в літньому часі прогулюку чи пікнік, що обєднав би членство у товариській зустрічі. Щоб і в літньому часі був у нас звязок і співпраця!

**

На останніх сходах у червні слід обміркувати **реченець Окружного Зїзду** та вибрати делегаток. Добре, щоб Окр. Зїзди відбулись скоро восени та дали змогу справно розпочати працю у Відділах.

**

У кампанії за **приєднанням членства** Окружної Ради вже виказують певні почини. Незабаром підчислимо в округах кількість приєднаних членок і подамо це до відома у журналі. Є ще час розпочати заходи!

**

Ще не всі Відділи прислали списи своїх членок з адресами. Цим стримують виставлення **членських виказок** для всіх членок США, які ухвалені Річними Зборами Головної Управи.

**

Все наново стверджуємо, що Відділи забувають про свої **зобов'язання до Централі**, які устійнені статутом і ухвалені Конвенціями. Відділи — це клітини організації, яка має в нашій спільноті **важливі завдання**. Треба, щоб кожний Відділ розумів їх і старався згідно зі своїми силами підтримувати їх!

**

Ще багато членок у Відділах не передплачують „Нашого Життя“, помимо того, що ухвалою XI Конвенції передплата журналу стала **обов'язковою для членок**. Про це повинні подбати пресові й організаційні референтки, пригадуючи це на сходах і збираючи передплату.

**

Управи Відділів повинні перевірити, чи Відділ зложив цього року **даток на пресовий фонд**. Щороку журналу більше потрібно, бо організація росте й її потреби більшають. Тому й треба піддержувати наш журнал, що відзеркалює наше життя.

Фонд „Мати й Дитина“:

Від. 8 Бронкс	10.00
11 Трентон	30.00
16 Міннеаполіс	20.00
17 Міямі	15.00
40 Аллентавн	25.00
47 Рочестер	31.00
63 Дітройт	11.00
„ 64 Нью Йорк	285.00
Укр. Гром. Вашингтону	100.00
Стефанія Іваш, Филад.	2.00
Катерина Берків, Вудсайд	2.00
В сумі 285.00 з 64 Відділу США	
в Нью Йорку є 30.00, які зложили на їхні руки пп. Л. Карпевич 10.00, Л. Раковська 10.00, і М. Павлович 10.00, замість квітів на могилу бл. п. О. Крушельницької. Ці 30.00 призначені на Великодній дарунок для Розенгайма в Німеччині.	

Стипендійний фонд:

Анастасія Волкер, Дітройт	25.00
---------------------------	-------

Пресовий фонд Н. Ж.:

Від. 8 Бронкс	10.00
11 Трентон	10.00
17 Міямі	10.00
18 Джемейка	5.00
„ 40 Аллентавн	10.00
Окр. Рада США, Дітройт, замість вінка на могилу св. п. Гетьманича Данила	35.00
Анна Бутрин, Філадельфія	5.00
М. Вачків, Ірвінгтон	2.00
Галина Потішко, Бофало	2.00
А. Панас, Клівленд	1.00
О. Карпак-Бенцаль, Бронкс	1.00
О. Карван, Філадельфія	1.00
Магд. Шевчук, Ленггорн	1.00
С. С. Нагірна, Нью Йорк і Л. Слюзар, Монреал	50

„Фонд 500“:

Від. 10 США, Філадельфія	44.45
„ 28 США, Ньюарк	100.00
Окр. Рада США, Рочестер (зі свята Героїнь)	60.00
Ю. Маруненко, Бетлегем	25.00
О. Назар, Джерзі Сіті, зб., зложили: по 2.00 Євгенія Харченко, Ірена Кочержук-Гаріс, Олена Назар, Стефанія Явна, Мирослава Драган; по 1.00: Ірена Кочержук, Ярослава Левицька, Ірена Яворська, Ольга Таращацька, Оріса Назар, Чеслава Москалик. Разом	16.00
Ст. Пушкар, Філадельфія (гонорар за виступ в американському клубі)	15.00
С. і д-р К. Годованець, Рочестер, замість квітів на могилу бл. п. І. Вонковської	10.00

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА від 28. березня до 26. квітня 1957

Річна вкладка і Організаційний фонд:

Від. 6 Рочестер	20.00	5.00
8 Бронкс	20.00	5.00
11 Трентон	20.00	5.00
18 Джемейка	20.00	5.00
24 Елизабет	20.00	15.00
40 Аллентавн	20.00	5.00
52 Філадельфія	20.00	5.00

Фонд Централі США:

Від. 8 Бронкс	33.00
11 Трентон	36.00
23 Дітройт	30.00
24 Елизабет	58.00

Резервовий фонд:

Від. 6 Рочестер	10.00
8 Бронкс	10.00
18 Джемейка	10.00
Елизабет	35.00

На Дім США:

Антонія Аннюк, Філадельфія	10.00
Марія Дмитришин, Филад.	1.00
Юліяна Драбик, Филад.	1.00
Ольга Карзан, Филад.	1.00

Вкладка до СФУЖО:

Від. 8 Бронкс	4.95
11 Трентон	5.40
23 Дітройт	4.50
24 Елизабет	29.25

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Свято Жінки-Героїні

Окружна Рада СУА вже заздалегідь стала підготувати це свято, рахуючись із тим, що його рівень і виконання мусять бути дуже дбайливі. Свято Жінки-Героїні повинно увійти у нас у звичай для цілої громади і тому треба його впровадити якнайкраще.

Дня 3. березня зала Гор. Ключу заповнилась щертв'ю людьми. Свято відкрила культ-освітня референтка Окр. Ради п-ні Оксана Генгало, пояснюючи вгорі наведені мотиви, що спонукали нас до влаштування його. Слідувала промова п-ні Ірини Павликовської. Зв'язки-ми словами вона змалювала похід української жінки на шляху до волі. Вихована на межі двох світів, вона спільно з чоловіком творила цінності національного життя і спільно з ним боронила їх від ворога. Із цієї велетенської напруги зродились постаті жінок-борців, що ними вся наша історія. Зразу це були одиниці, як Ольга Барсараб, Олена Теліга, Харитя Кононенко, Галина Столяр, Олександр Підгірська, Тамара Мартишок. Але що далі рух ішов у маси і жертва 500 жінок у Кінг'рі показує, що таких жертвених одиниць у нас не одиниці й десятки, а сотні й тисячі. Їх смерть — це визов вільному світові, що досі недобачує і недочуває наших домагань. Промову, що глибоко зворушила присутніх, скріпила інсценізація укладу п-ні Ніни Лужницької. У коротко насвітлених картинах показано німі сценки з життя жінок-в'язнів у далеких концтаборах. До цього

Панство Т. Бабюк, Рочестер	5.00
К. Гіль, Грейт Медовс	5.00
о. Микола і Л. Баранецькі, Редінг, замість квітів на мотигу бл. м. І. Бонковської	5.00
М. Гарбуз, Філадельфія	5.00
А. Корей, Філадельфія	5.00
А. Бобинська, Філадельфія	2.00

З подякою

Антонія Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієр

дві молоді заповідачки — Зиновія Кохановська і Леся Масюк продеклямували слова Т. Шевченка, Лесі Українки й Івана Франка, пов'язуючи їх у певну дію. У сценах виступали членки СУА — пп. Софія Стрижак, Пелагія Малиновська, Катерина Шманда, Євгенія Задорожна, Софія Герасимович і Марія Насевич.

По перерві розпочалась концертна частина. На початку її голова Централі п-ні Олена Лотоцька проголосила сумну вістку, що наспіла з Лондону: нагло помер гетьманич Данило Скоропадський, що очолював український гетьманський рух. Мовчанкою вшанувала публіка пам'ять великого сина України.

Першою точкою був виступ хору 10 Відділу під орудою п-ні Ірини Чумової, що у своїх барвних, народних строях став милою несподіванкою свята. Відспівав „Сон“ Т. Шевченка і відійшов, щоб зробити місце баритонові І. Самокішинові. При супроводі п-ні Зої Маркович він відспівав три пісні („Ой, козаче мій“, „Ой, що ж бо то за ворон“ М. Лисенка і „Дніпро“ Китастого) своїм м'яким, звучним голосом. Зчерги артистка театру Клявдія Кемпе-Гош продеклямувала дві поезії — Олени Теліги „Засудженим“ і Лесі Українки „Вязень“ і її глибоко вмілу інтерпретацію пережила вся зала. Потім співачка Інна Черняхівська заспівала кілька пісень при фортепіановому супроводі п-ні Наталі Котович. Це було Аріозо Марусі з опери „Маруся Богуславка“, „Засумуй Трембіто“ Н. Нижанківського „Горить мое серце“ Я. Лопатинського і „Любіть Україну“ М. Фоменка. З вдячністю прослухала їх зала й повітала чергову точку — скрипкове сольо Яро Мигасюка при фортепіановому супроводі п-ні Наталі Котович. Наш відомий скрипаль відограв натхненно „Чакона“ Віталі, „Лярго“ Пуняні і „Варіації“ Тартіні-Крайслера. Програму закінчив хор 10 Відділу піснями „Заграви блиск“ і „Коли ви вмірали“, яких виконання було на ви-

сокому рівні. Спільним „Ще не вмерла“ закінчилось свято.

Піднесені на душі розійшлись виконавці і публіка. Свято досягло своєї цілі. Л. Б.

Фестиваль Інтернаціонального Інституту

У днях 16. і 17. березня виступили в залах Комерційного Музею різні національні групи Філадельфії із своєю програмою, показом нар. мистецтва і зразками своєї кухні. Окружну Раду СУА запрошено до співучасті й українське жіноцтво виявило себе якнайкраще.

У програмі Фестивалю виступив хор 10 Відділу СУА під орудою п-ні Ірини Чумової із народними піснями. За цю точку Інтернаціональний Інститут висловив диригентці окреме признание. Також танки, виконані танковою групою Р. Петріні з Брукліну, пройшли дуже успішно. Станок нар. мистецтва зорганізувала кооп. „Базар“ під проводом п-ні Стефанії Пушкар. Комісія Фонду Пятсот мала свій окремий стіл під наглядом п-ні Софії Герасимович. Там продавались ляльки, вишивки, фартушки і кераміка, виконані, як „жертва праці“ членок 10, 20 і 42 Відділів СУА. При цьому станку дижурували — окрім згаданих пань — також молоді дівчата у стилевому полтавському вбранні — Марійка Герасимович і Марта Шиприкевич.

Станок із українськими стравами під проводом п-ні Анни Сивуляк продавав голубці і солодке печиво. Голубці зладили пп. Софія Стрижак і Катерина Шманда, а торти й інше печиво зложили членки 10 Відділу, як „жертву праці“ на Фонд Пятсот. Українська кухня мала великий успіх і вкортці не лишилось ні кусочка.

Під час Фестивалю можна було порівнювати наші можливості з тими інших національних груп і при тому скористати на майбутнє.

ЧЕСТЕР, ПА.

Річні збори 2 Відділу

Дня 27. січня зійшлися членки Відділу у своїй домівці. Збори відкрила молитвою голова п-ні Пецюх, а потім попрохала віддати

пошану померлим однохвилиною мовчанкою. По відчитанні протоколу слідували звіти урядничок. Контр. комісія ствердила, що всі книги знаходяться в найбільшому порядку. За те присутні висказали урядові своє признание і прохали, щоб той самий уряд залишився на слідуєчий рік.

До нової управи звійшли: п-ні Петрунеля Пецюх, голова, п-ні Параскева Рубаш, містоголова, п-ні Марія Лаврик Сирота, касієрка, п-ні Анна Верещак, заступниця, п-ні Анна Олійник, секретарка, п-ні Анна Гливяк, заступниця. Референтками вибрано — преси п-ні Марія Івахів, суспільної опіки п-ні Юлія Тершавська, культ.-освітня п-ні Анна Масішин, господарська п-ні Марія Тимань. Делегатками до громади вибрано пп. М. Тимань, П. Пецюх і Ю. Тершавську, до УКК п-ню Ольгу Коцюбу. Прапорщицями стали пп. П. Рубаш і К. Грицай.

Порушено ще декілька справ і обговорено плян праці на майбутне. Закінчивши збори колядою „Бог Предвічний“, членки засіли до скромної перекуски і мило провели час.

Свято Жінки-Героїні

Дня 10. березня Свято відкрила голова п-ні Пецюх і попрохала присутніх вшанувати пам'ять погиблих однохвилиною мовчанкою.

Реферат на тему жінки-героїні виголосила п-ні Заяць. У цікавій формі дала вона перегляд героїських вчинків української жінки від найдавніших часів аж дотепер. Слідували точки програми, а саме: фортепіанове сольо Долорес Барагури, деклямації Оксани Заяць і п-ні Кулиняк, сольоспів Долорес Барагури при супроводі Доріни Пастушок. Жіночий хор під орудою о. Заяця відспівав пісні „Вінок на смерть 500 жінок“ і „Могила“ Свято закінчено відспіванням українського гимну.

Академію попередила панахида в Українській Православній Церкві. Проповідь виголосив о. Пошок.

На цьому святі переведено збірку на Фонд Пятсот. Членки Відділу зголосили „жертву праці“ ще восени, коли 2 Відділ відвідала п-і

Біляк, орг. референтка СВА. П-ні Тершавська виконала шаль і дала на вигравку, а п-ні Лаврик, яка майстерно виконує ляльки, приготує народній стрій на велику ляльку, яка піде теж на вигравку. Інші жінки також зголосили охоту причинитись працею до того Фонду.

Марія Івахів
прес. реф.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Річні збори 5 Відділу

Дня 20. січня зійшлися членки в шкільній залі, де голова п-ні Сосновська відкрила річні збори колядою і попрохала п-ню Будзол до переведення зборів. З черги слідували звіти управи. Членки почули, що Відділ відбував щомісячно збори, на яких перечитували та обговорювали всі об'їзники з Централі. Відділ відбув 2 пікніки, 2 бінга, спільне свячене та поминальне свято померлих членок. Рівнож співпрацював із Окр. Радою під час Окр. Зїзду та з другими Відділами при влаштуванні вечора О. Лятуринської та С. Парфанович і поминках бл. п. О. Кисілевської.

По звітах управи п-ні Патра, голова контр. комісії, здала звіт із контролі книг, ствердивши, що ведені в найбільшому порядку. Приходи за звітний рік виносили 798.14 дол., а розходи 743.40 дол. Відділ виповнив усі зобов'язання супроти Централі й пожертвував на різні цілі:

На церковні цілі 305 дол., на українську катедру при університеті 25 дол., на радіо програму СВА 25 дол., на Дім СВА 41 дол., на СФУЖО 10 дол., на фонд „Мати й Дитина“ 10 дол., на прес. фонд „Н. Ж.“ 31 дол., на Окр. Раду 15 дол. Окрім того вплачено на УККА 31 дол. і на ЗУАДКомітет 10 дол.

До нової управи увійшли: п-ні Катерина Сосновська, голова, п-ні Павлина Будзол, містоголова, п-ні Марія Цісарук, секретарка, п-ні Г'єник, заступниця, п-ні А. Галишин, фін. секр., п-ні М. Скочилос, скарбничка, п-ні Сірко, реф. культ. освітня, пп. Мудра і Білик, реф. організаційні, п-ні Гасен, реф. суспільної опіки. До контр. комісії увійшли пп. Патра, Гишук і Стахів.

Марія Цісарук, секр.

БРОНКС, Н. Й.

Річні збори 8 Відділу СВА

Дня 15. грудня зійшлися членки Відділу у церковній залі. Голова п-ні А. Свенсон відкрила збори молитвою та попрохала вшанувати пам'ять померлих членок мовчанкою. По відчитанні протоколу вибрано президію зборів, до якої увійшли п-ні Апольонія Дзюма, як голова, а Марія Бобецька, як секретарка. Слідували звіти управи. Голова звітувала, що відбулось десять місячних сходів і три надзвичайні. Переведено два підприємства — чайний вечір і ялинку. Відділ взяв живу участь у посвяченні прапорів, Дні Матері, Дні Людяности, Окр. Зїзді СВА, Комітеті Міжнар. Жіночої Вистави. Містоголова п-ні Штига, яка була рівночасно делегаткою до Окр. Ради, зложила звіт також і про цю діяльність. Звіт секретарки п-ні Е. Хомів обіймав її засяг праці. Фін. секретарка п-ні М. Стравс подала цифру оборотів, що виносили у 1956 \$961.33 приходу, а \$808.36 розходу. Вплативши всю належність до Централі, Відділ пожертвував на церковні цілі \$100, на Дім СВА \$49, на фонд „Мати й Дитина“ \$10, на Амер. Червоний Хрест \$18, на сиротинець у Філадельфії \$10, на телевізійну програму \$10, на орг. привіти \$49.50, на допомогу членкам \$40. Касієрка п-ні М. Собол підтвердила ці цифри. Була делегаткою на Окр. Зїзд і брала участь у праці Виставкового Комітету. Контр. комісія у складі пп. Марії Рігель, Івани Івусич і Катерини Джорджія ствердили, що книги знаходяться в найбільшому порядку. Збори подякували управі за працю рясними оплесками.

Слідували звіти референток. Організаційна — Олена Коростіль розказала, що відвідувала знайомих вдома, заохочуючи приступати в члени. Доглядачки хворих пп. Олена Вус і Марія Форгач відвідували хворих у шпиталях і вдома. Господарські референтки пп. О. Вус, А. Попів і Ю. Павлюк старались придбати гроша для Відділу, дбаючи про варення й печення при кожному підприємстві.

До нової управи увійшли: п-ні Анна Свенсон, голова, пані Софія Штига, містоголова і фін.

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ 1957

секретарка, п-ні Ева Хомів, рек. секр., п-ні Марія Собол, касієрка. Референтками стали: організаційна — п-ні Олена Коростіль, культ. освітня п-ні Ольга Раковська, господарські — пп. Олена Вус, Анна Попів, Юстина Павлюк і Анна Когутаниць. Делегатками до Окр. Ради вибрано пп. Еву Хомів і Марію Собол, а доглядачками хворих пп. Олену Вус, Марію Форгач і Анну Ерет. До контр. комісії увійшли: пп. Марія Рігіль і Марія Бобецька.

По закінченні виборів ще розгорнулася дискусія над Фондом Пятсот. Відчитано обіжник із Централі та обговорено, яким способом членки могли б включитись у його завдання.

На закінчення річних зборів голова подякувала за довіря. Наряди закінчено національним гімном.

Анна Свенсон, гол.
Ева Хомів, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Праця 10 Відділу для Фонду Пятсот

На заклик Комісії Фонду Пятсот 10 Відділ обдумав плян праці, яким міг би включити себе у завдання Фонду. Кожна членка Відділу зобов'язалась зложити „жертву праці“. Одні взяли на себе вишивку, а другі печиво.

Фестиваль, влаштований Інтернаціональним Інститутом дня 16. і 17. березня, дав для цього добру нагоду. Комісія Фонду Пятсот могла виставляти й продавати вироби членок СУА. Вишивані серветки виконали пп. Шиприкевич (7), Маланчук (5), Чубко (4), Мельничук (4), Росоха (6) і Лозинська (2). Торти пожертвували пп. Гайдучок, Григорчук, Костюк, Лопатинська, Луцька, Матла, Осідач, Петик, Петрівська, Середа. Коржики спекли пп. Адриянович Ольга і Оксана, Палевич і Бачмага, пампушки п-ні Боднар, а рогаики п-ні Януш.

Таким чином Відділ СУА один із перших причинився до Фонду Пятсот працею своїх членок. Показується, що кожна українська жінка може хоч би невеликим вкладом праці розробити Фонд, що послужить Батьківщині у вирішну хвилину.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Річні збори 16 Відділу

Дня 27. січня зійшлися членки на річні збори, які відкрила молитвою п-ні К. Гуцал. Відчитавши протокол із попередніх зборів, вибрано президію — п-ні Анну Крамарчук головою, а п-ню Софію Дмитренко секретаркою.

Слідували звіти управи. Голова Відділу п-ні Гуцал перейшла етапи праці. Відділ відбув 16 сходин, із того 6 сходин управи, 4 сходини комітету маніфестації спільно з іншими жін. організаціями, та 6 ширших сходин членства. Із цих сходин одні були присвячені 500 погибшим (реферат п-ні Гуцал), другі поминкам голови СФУЖО Олени Кисілевської (спогад п-ні Дучимінської), треті пам'яті української жінки-в'язня (реферат п-ні Гуцал), четверті в честь патронки Відділу св. Ольги (реферат п-ні Петришакової). До замітніших імпрез слід зачислити: Маніфестацію в честь 500 погибших спільно з іншими жіночими організаціями. Дохід у сумі 50 дол. призначено на НТШ. Слідували дитячі імпрези, як Свято Матері і св. Миколая. Повний дохід із цих свят призначено на будову школи св. Константина. При тому треба згадати, що Відділ займається виховною працею над дітьми при парохії св. Константина. Успішний був також Чайний Вечір Відділу, що мав концертну програму. Відділ ходив із шедрівкою, продовжував патронат над школою українознавства в Авгсбургу, вислав допомогу членці УПА в Авгсбургу, перевів збірку для хворої письменниці О. Лятуринської та брав активну участь в академіях та імпрезах, організованих українською громадою. Дальше слідували звіти секретарки, господарської, сусп. опіки та фінансової референтки. Потім поставлено внесок дати уступаючій управі абсолюторію, з признанням та подякою за всесторонню працю, що збори однодушно ухвалили.

Виборів не можна було перебити того ж дня, бо справа не була підготована і її відложено до дня 3. березня. Тоді то вибрано таку управу: пп. Віра Гринишин, голова, Катря Гуцал, місто-голова, Марія Паньків, рек. секретарка, Марія Процай, фін. секре-

тарка, Ольга Луцик, імпрезова й виховна референтка, Марія Крамарчук, госп. референтка, Марія Ковальчук, суспільна опіка, Лідія Козак, пресова реф., Олена Карпук, і Марія Мандибур, орг. референтки. До контр. комісії увійшли пп. Анна Крамарчук, Ольга Гамота і Марія Гноева.

Нововибрана голова подякувала за довіря, висловила деякі побажання до членства та відчитала письма з Централі.

Софія Дмитренко, секр.

МАЯМІ, ФЛА.

Шевченківське свято 17 Відділу

Дня 24. лютого в Укр. Амер. Домі зійшлася численно місцева публіка. Сцена була святочно прибрана. П-на Зоря Подубинська, студентка Маямського університету намалювала декорації, що представляли українське село у вечорі та великий портрет Тараса, прибраний квітами.

Свято відкрила голова Відділу п-ні О. Подубинська, привітала присутніх та подала точки програми. Парох гр.-кат. церкви о. Смаль виголосив коротку й змістовну промову про значення творчости Шевченка для українського народу. Талановита співачка п-ні Ольга Павлова виконала ряд пісень Шевченка при супроводі відомої піяністки п-ні Ольги Ляхович, за що публіка нагородила їх рясними оплесками. Слідувала доповідь мгра Б. Остапука про наукову працю Т. Шевченка. Цим закінчилась перша частина свята.

По перерві виведено інсценізацію творів Т. Шевченка, що її підготувала голова п-ні Подубинська, а виконали молоді сили. А саме — п-на Ліда Остапюк продеклямувала вірш „Село“, п-на Віра Загоруйко в костюмі Музи уривок „Будеш, батьку, панувати“, п-ні Марія Венгльовська у строю української жінки вірш „Молилася, турбувалася“, пп. Роман і Богдан Венгльовські вірш „Ой, три шляри широкі“, „Послання“ і „Гайдамаки“, а п. Ігор Остапюк уривок „Гамалія“. П-на Зоря Подубинська і п-ні Френсіс Сіблей виконали романтичну балладу „Тополя“ Дальше молоденька співачка п-на Ліда Остапюк відспівала дві пісні

Т. Шевченка при супроводі п-ни Зорі Подубинської.

На закінчення присутні відспівали „Ще не вмерла Україна“. Збірка добровільних датків дала 56 дол., які поділено: на пресфонд „Н. Ж. 10 дол., на памятник Шевченка на Союзівці 15 дол., писанка дітям-залишенцям 15 дол., на книжки до американської бібліотеки і бібліотеки Маямського університету 16 дол.

Марія Венгльовська, секр.

Бруклін, Н. Й.

Річні збори 21 Відділу

Дня 30. грудня 1957 прибуло більше число членок як звичайно. Збори відкрила голова пані К. Баран молитвою. По відчитанні і прийнятті протоколу з останніх зборів слідували звіти голови і членів управи. П-ні К. Баран подала звіт із діяльності Відділу. Праця на терені нашого Відділу не є легка, але управа старатася після своєї спромоги якнайкраще вивязатися зі свого завдання. Крім власних завдань, Відділ бере активну участь у праці Центрального Комітету, як також у праці Громадсько-Церковного Комітету будови парафіяльної школи в північній Брукліні. На місячних зборах дня 16. вересня 1956 р. ухвалили членки даток \$1,000 на будову. Після звіту голови звітували фінансова секр. п-ні Глушко та скарбничка п-ні К. Дика. П-ні Я. Зарицька подала звіт з участі Відділу на зборах Окр. Ради в Нью Йорку. По звітах уділено абсолюторію уступаючій управі. П-ні К. Баран подякувала членкам управи, як і членкам Відділу за співпрацю і поміч в імпрезах. Для переведення вибору нової управи вибрано предсідницею зборів п-ню Я. Зарицьку, а секретаркою п-ню А. Слободян. Членки, оцінюючи корисну працю уступаючої управи перевибрали ту саму й на 1957 рік. Це були: п-ні К. Баран, голова, п-ні А. Слободян, містоголова, п-ні М. Корейко, рек. секр., п-ні А. Глушко, фін. секр., п-ні К. Дика, скарбничка, п-ні Я. Зарицька, культ.-освіт. реф. Контрольна комісія: пп. М. Бішко, А. Палащук, Е. Барбуляк. До тримання лент: пп. А. Рабчик, Л. Скібин, А. Пала-

щук, М. Сорока, Р. Андрушко, К. Дика. До відвідування хворих пп. М. Зазуля, Е. Малко. П-ні К. Баран подякувала всім членкам за довіря, побажала Веселих Свят і на тім збори закінчено. По зборах відбулася перекуса, під час якої членки колядували, а зібрані 40 дол. розділено: 20 дол. на фонд „Мати і Дитина“, а 20 дол. на українську телевізійну передачу. Також ухвалено на пресовий фонд 25 дол., на ЗУАДКомітет 10 дол., УККА 10 дол., Дім Старців у Словтсбургу 10 дол., сиротинець у Філадельфії 10 дол., до церкви на світло 5 дол.

Я. Зарицька

ПІТСБУРГ, ПА.

Звіт із діяльності 27 Відділу

У лютому почалась праця нової управи. Дня 18. березня Відділ замовив панахиду за душі 500 погибших. Була повна церква людей. Співав хор „Кобзар“ під орудою п. І. Лукавського, за що голова Відділу зложила їм окремо подяку. У тому ж місяці управа Відділу вислала резолюції з протестом проти того насильства двом сенаторам і трьом конгресменам стейту, державному секретареві та телеграму на руки того ж секретаря до королеви Англії. Наспіла відповідь від 4-ох політиків.

У травні відбулось Свято С. Петлюри і Є. Коновальця. Голова Відділу входила до комітету свята, а Відділ дістав збірку з відзнак. У червні відбувся у Пітсбургу фестиваль, в якому Відділ брав участь. Фестиваль закінчився дуже успішно для українців, бо управа фестивалю дала нам найвище признание за програму і кухню. У тому ж місяці надіслала Централю ашуранси ЗУАДКомітету. Проголосивши цю акцію в радіо, нам удалось зібрати підписи на три ашуранси. У серпні управа Відділу вислала 62 листи зі звідомленням б. конгресмена Керстена про 500 погибших — до визначних американців. Окрім того голова Відділу п-ні Малевич промовляла двічі в радіо від імени Відділу США, а це з нагоди Дня Матері, а другий раз зложила подяку всім жінкам, що допомагали при фестивалі.

Відділ дав у цьому році три товариські забави, у березні, травні

і жовтні. Бінго для членок відбулось у домі п-ні голови. Сходини відбувались щомісяця, на яких відчитувано обіжники і письма з Централі.

У праці Відділу найбільше виявили себе обидві секретарки пп. Боднар і Гантош і касієрка п-ні Брода. Але й інші членки управи та контр. комісія прикладали всіх своїх сил, щоб усе вийшло як найкраще. Складаю тут ширю подяку всім членам Відділу, що виявили почуття обовязку і охоту до праці.

Марія Малевич, голова

НЮАРК, Н. ДЖ.

Річні збори 28 Відділу

Дня 24. січня відкрила збори у власній домівці голова Відділу п-і Анна Настюк, привітала присутніх та подала до відома порядок нарад. До президії зборів увійшли п-ні Ольга Муссаковська, як голова, а п-ні Зиновія Воробець, як секретарка. Після відчитання протоколу з попередніх річних зборів, приступлено до звітів управи. Звітували пп. Анна Настюк, голова, Олена Гординська, секретарка в українській мові, Розалія Залепська, секретарка в англійській мові, Катерина Кузьма, касієрка, Надія Бігун за імпрезову й організаційну референток, Лідія Станько, культ.-освітня реф., Софія Андрушків за станицю „Мати й Дитина.“ П-ні Антонія Кордуба повідомила присутніх про те, що Відділ відкрив свою бібліотеку і прохала членок дальше жертвувати до неї книжки. В імені контр. комісії вона ж ствердила, що книги Відділу ведені в порядку і поставила внесок уділити управі абсолюторію, що збори одноголосно ухвалили.

Із звітів управи видно було, що Відділ веде широкую працю під доглядом проводом довголітньої голови Відділу п-ні Настюк та при гармонійній і жертвенній праці всіх членок управи. Участь членок у місячних сходинах є задовільна. Кожного місяця відбуваються ширші сходини, а окрім того сходини управи. На ширших сходинах читається короткий реферат, присвячений відповідним історичним річницям, або на актуальні теми. У звітному році читали такі допові-

НАШЕ ЖИТТЯ — ТРАВЕНЬ 1957

ді пп. Олена Гординська, Ольга Муссаковська, Лідія Станько та Марія Біляк, орг. референтка Централі.

Заходами Відділу відбулася маніфестація з приводу героїської смерті 500 українок у Кінгірському таборі. Черговими імпрезами були базар, День Матері, чайний вечір, card party і запусти. Зокрема слід зупинитися над діяльністю „Мати й Дитина“, яка ведеться у двох напрямках — моральної і матеріальної допомоги українцям за океаном та допомоги потребуючим жінкам і дітям у нашому місті та відвідування хворих. Станція здобуває фонди для своєї допомогової діяльності організуючи збіркові пункти харчів в українських крамницях, через збіркові листи та оподаткування своїх членок. З цих фондів удержується постійно садок в Інгольштадті та вислано кількакратні грошеві допомоги визначним українцям в Європі.

Рівнож на місці ведено допомогу потребуючим. Зі звіту п-ні Марії Федчишин присутні дізналися, що пані відвідували хворих у шпиталях — за що Відділ одержав окремі письмові подяки.

В праці станиці „Мати й Дитина“ брало участь багато членок, а це доказує, що українська жінка все готова нести допомогу, де цього тільки потрібно.

Нова управа уконституувалась, як слідує: п-ні Анна Настюк — голова, п-ні Ольга Муссаковська, п-ні Пелагія Кучкуда і п-ні Михайлина Мосора — заступниці голови, п-ні Олена Гординська — секретарка для листів в українській мові, п-ні Розалія Залепська — секретарка для листів в англійській мові, п-ні Катерина Кузьма — касієрка, п-ні Софія Андрушків — касієрка станиці „Мати й Дитина“ п-ні Зиновія Воробець — імпрезова референтка, пп. Лідія Станько і Яюслава Олесницька — культ.-освітні референтки, п-ні Марта Зілінська — організаційна референтка, п-ні Ізидора Левкович — референтка суспільної опіки, пп. Антоніна Кордуба, Степанія Нападівич і Степанія Карпінка — контрольна комісія.

Лідія Гладка

Світлина подружнього ювілею п-ва Веселих у Рочестері; Зліва: молодша дочка з чоловіком — п-во Зелезні, ювіляти, дальше старша дочка в чоловіком п-во Маркуси.

АЛЕНТАВН, ПА.

Свято Ольги Басараб

Як щороку, так і цього, дня 10. лютого о. Іванчук відправив панахиду, а о 5-ій зійшлися членки до залі. Голова Відділу попрохала о. пароха, щоб розпочав свято молитвою. При тій нагоді о. Іванчук висловив своє признання Відділові, який щороку вшановує пам'ять цієї жінки-героїні. Слідувала невелика перекуска, а потім дяко-учитель п. Білінський виголосив гарну доповідь про Ольгу Басараб та заохочував членок, щоб ішли її слідами. На заклик о. пароха розпочалась збірка, що дала у висліді 40 дол., а з того вислано 25 дол. на фонд „Мати й Дитина“

Розалія Шацька, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Золотий ювілей

Дня 9. лютого відбулась у Рочестері рідка врочистість — відзначено золотий ювілей подружжя п-ва Веселих. П-во Веселі, родом із Дрогобича, прибули по 2-тій світовій війні. Їх численну сімю розвіяло по всьому світі, але в Канаді й ЗДА живуть їхні заміжні дочки.

По церковних обрядах Служби Божої та 50-річчя шлюбу, які довершив парох церкви о. Волянський, достойні ювіляти, дві дочки, зяті, внуки, дальша рідня з ЗДА й Канади, представники організації, близькі приятелі зібрались на ювілейному прийнятті, яке відкрив о. Городецький молитвою, а потім сердечно привітав ювілятів у цей день та поблагословив у дальше,

щасливе життя. П. І. Маркус, зять ювілятів, відчитав ряд привітів, а між тим також від дітей, що залишились поза залізною заслоною. Це була зворушлива хвилина, під час якої ювіляти не могли стриматись від сліз. Слідували привіти від дрогобичан з усіх закутків землі, від голови СУА п-ні Лотоцької, 6-го Відділу СУА, 18 Відділу УЗХ і 20-го Відділу ОДВУ. Усні привіти зложила п-ні Вергун, п-ні Онуфрик, п-ні Закидальська, п. Салевич, а п-ні Максимів закінчила свій привіт думкою збірки на українську пресу. У своєму заключному слові п. Веселій язасува засади свого життя, які дозволили йому дожити цього ювілею. Це було трудолюбиве життя, основане на святих законах Божих та любові до українського народу.

Товариською гутіркою закінчено цей золотий подружній ювілей. Із збірки призначено 10 дол. на прес. фонд „Н. Ж.“, а п-во Веселі й від себе зложили 10 дол. Сердечно їм дякуємо.

С. Онуфрик

Прийняття для Марусі Бек

Дня 24. лютого — після Свята Української Жінки-Вязня — Відділ УККА влаштував прийняття для достойного гостя з Дітройту, запросивши представників організації та визначних американських гостей. Прийняття відкрив молитвою парох о. Волянський. Голова Окр. Ради п-ні Крамарчук привітала присутніх а на господаря попрохала голову Відділу УККА — п. В. Андрушина. На прохання голови промовляли п-ні Бек, з американських гостей заступник посадика м. Рочестеру п. Фарбо.

судді Салген і Гудел, проф. др. Волес, а українською мовою п-ні Карабінович від УЗХ і пп. Онуфрик і Шевчук від СУА. На закінчення п-ні Крамарчук подякувала достойній гості, американським гостям і представникам організації.

ЮТИКА, Н. Й.

Свято Жінки-Героїні

Після вечірні в гр.-катол. церкви парох о. Б. Смик разом із місцевими священиками о. С. Дурбаком і о. Й. Лукашевичем відправив панахиду за душі 500 українських жінок, що ставили спротив советським танкам у таборі Кінгір.

Свято відкрила в церковній залі голова Відділу п-ні Марія Когутяк, вітаючи присутніх та вказуючи на велике значення і потребу культу героїв. Святочну доповідь виголосила п-ні Володимира Величко, що влучно протиставила державницьку систему західного світу з його культом індивідуальності, пошаною людської гідності — злочинній системі СССР з його легковаженням людини, з намаганням знищити особовість, а на її місце впровадити тваринну масовість.

Геройський чин 500 жінок, що своїми тілами загородили шлях советським танкам — це подія, що рівної їй не занотувала досі історія. Ланцюг жіночих тіл, що сплвсь перед входом до бараків, це тільки одне звено того безжонечного ланцюга спротиву, що його творить увесь український народ.

Після доповіді жіночий хор під досвідченою управою п-ні Олени Кокодинської виконав пісні: „Ой, горе, горе, чайці небозі“ і „Бабусю, бабусю“, що тематикою і настроєм гармонізували зі святом.

З глибоким зрозумінням і тонким відчуттям п-ні Володимира Смик виголосила поезію Б. Бори „500“, викликаючи в уяві слухачів образ каменя-сірого неба Казахстану, понурих бараків в обрамуванні кільчастих дротів і кількох сотень жіночих постатей перед націленими дулами танків.

Слідували ще дві пісні згаданого хору, з яких особливо бадьорий „Марш України“ промовив до душі присутніх. Відспіванням „Непора“ закінчено це Свято, що хоч

було скромне програмою, але виконало своє призначення. Це ж було ще одне звено, що лучить думки, стремління і почування тих, що їм довелося жити і діяти в таборах далекого Сибіру — з такими ж думками і настроями українців, розсіяних у вільному світі.

Весь дохід зі свята призначено на Фонд Пятсот. Я. Т.

САН ФРАНЦИСКО, КАЛ.

Річні збори 62 Відділу СУА

Дня 28. лютого зійшлися членки в домі п-ні М. Іванчук. Збори відкрила голова п-ні О. Шишка, а секретарка п-ні В. Кацуляк прочитала протокол із попередніх річних зборів та зложила звіт із діяльності. Касієрка п-ні С. Кісь подала до відома, що доходу за минулий рік було 101 дол., а розходу 89 дол. Контр. комісія знайшла книги в порядку.

Приступлено до вибору управи. Після короткої дискусії перевибрано давню управу односторонно. До нової управи ввійшли: п-ні Ольга Шишка, голова, п-ні М. Іванчук, містоглова, п-ні Варвара Кацуляк, секретарка, п-ні Стефанія Кісь, касієрка, п-ні Софія Підгірна, культ.-освітня референтка. До контр. комісії увійшли пп. Олена Приймак і Ольга Чато.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Річні збори 63 Відділу ім. С. Русової

Дня 10. лютого зійшлися численно членки Відділу. Збори відкрила голова п-ні Макар і провівши молитву, попросила вибрати Президію. Односторонно вибрано предсідницею п. Климишин, а секретаркою п. Гайду. По відчитанні протоколу, який прийнято, звітували члени уступаючої управи. Дуже вичерпний звіт подала голова п-ні Макар.

Впродовж ділового року відбулось 12 ширших сходів та 2 засідання управи. На сходах читано реферати, був огляд преси, обговорювано біжучі події та полагоджувано внутрішні справи Відділу. Реферати, а особливо огляд преси та біжучих подій дуже цікавили

членство й воно кількісно зростало на кожних сходах.

Діяльність Відділу була дуже різноманітна. Крім полагоджування власних справ, Відділ співпрацював з іншими місцевими організаціями та центральними установами, як УККА й ін. Заходом Відділу відбулись такі імпрези: пікнік, День Школяря, коляди, Вишивані Вечерниці, Ярмарок в Інтернац. Інституті, де продавано жертвовані членами вишивки, печиво та кераміку. Ці імпрези дали Відділові доходу за біжучий рік на суму 1,436.25 дол., з яких на різні цілі видано 1,097.13 дол. Тут враховані вже власні адміністраційні видатки.

Гроші розподілено: На фонд „Мати й Дитина“ 211.00 дол., на Фонд Будови Церкви 100 дол., на місцеві Пласт і СУМА 100 дол., пожертви з нагоди двох ювілейних святкувань у Дітройті 184 дол., на Дитячий Садок у Штутгарті 40 дол., на хворих у Німеччині 50 дол., на Рідну Школу та катедру українознавства при університеті Вейн і Ю. оф Д. в Дітройті 72 дол., закуплено букварів та підручників для старших клас на суму 100 доларів, які вислано до Європи. Окрім вичислених було ще багато менших пожертв, як на памятник сл. п. О. Кисілевської 10 дол., вкладка до УККА 10 дол., американський „Торч Драйв“ 10 дол., та інші принагідні датки.

Після звітів та дискусії над ними приступлено до вибору нової Управи. Головою Відділу вибрано поновно п. О. Макар односторонно. Дальший склад Управи: п-ні Климишин, містоглова, п-ні Качмар, рекордова секретарка, п-ні Стельмах, кореспонденційна секр., п-ні Скасків, касієрка, п-ні Дубова, пресова реф., п-ні Макух, культ.-освітня реф., п-ні Посмітюх, виховна реф., п-ні Галазенко, організаційна реф., п-ні Цісик, сусп. опіка. Делегатки: до Окр. Ради СУА в Дітройті п-ні Бойчук, до громадських установ п-ні Омечинська. Контр. Комісія: п-ні Вірстюк, п-ні Лятишевська і п-ні Горнилюк.

Для здержання родинної і приязної атмосфери, по зборах улаштовано чай, під час якого на дружній розмові проминуло мило час.

Ст. Гайда

Її Нью Йорк

„Лет'с гев фан!“ — казала в такому випадку. Їй треба було імпонувати. Багатством, красою, героїзмом, знанням. Якимсь незвичайним вчинком, відвагою. Бути іншою, як усі люди. Тоді їй це цікавило, бажала дізнатися щось більше, докладно про цілу справу і домагалася світлин. У неї зроджувалося бажання наслідувати те. Вишукувала навіть щось подібне у своїм житті. Жартом, сміхом, піснею можна було здобути її душу. Ніколи смутком, розжалуванням.

„Такі хати?? — скрикнула, побачивши на Христиній світлині селянську хатку з-над Дністра. — У таких хатках ще тепер живуть люди?? Не кажи мені, що моя бабка теж так жила! Прошу! Це ж страшно! Бідна, бідна бабуся!“

Була ціла усміхом. Всміхалися її блакитні очі, намальовані, без потреби, губи, простий носик, ямочка на блідій щічці. Здавалося ніби кожен волосок її коротко стриженої голівки був похвалою життю, радістю існування.

„Що ти любиш більш усього?“ — спитала у Христі.

„Співати“ — відповіла вона.

„Як ти підеш до школи, то це буде твоя професія. А я хочу знати, яке твоє „габбі“.“

Христя думала. До таких питань вона цілком не звикла. Та й думати про те, щоб мати якусь улюблену розвагу, не було часу. Була тільки боротьба за існування. Боротьба проти накиненої волі чужих людей. Не знала того світу дитини, коли тварини говорять, мертві оживають, відтяти куснички тіла самі зростаються, коли фантазія широко розгортає крила і несе у прекрасний світ неймовірних подій. Не знала, що це значить бути далеко від бруду і труднощів життя, що не пожирають усього, що краще для себе, тільки залишають людині час і думку для справ, що дають їй милу розвагу, відпочинок, відругу.

Тому несподівано вона відповіла:

„Я люблю думати“.

Діна сміялася і дивувалась:

„Змилуйся! — голосила — У твоїх роках? Якому ж хлопцеві буде приємно розважатися з тобою? Це залиш на старість, як мине тобі тридцятка!“

З хлопцями у Христі було цілком таки погано. Заговорювали і відходили. Задивлялися з очікующим усміхом в її приховані віями чорні очі і відвертались від її поважної мови. Чекали принади, а знаходили виклик на поважну дискусію. Чи їй це боліло? Трохи. Вона теж хотіла їх уваги, ніжного погляду, милої розмови. З прихованою заздрістю стежила за щасливими парами. І їй охоплювали неясні мрії про багате змістом життя, що його вносить собою друга людина. Щось невиразне діялося з її серцем у місячні, бовні незбагненого чару, ночі. Якись бажання наростали, громадилися в її душі і тоді власне життя ви-

давалося краєвидом омотаним мрякою. Але поважні питання, які хвилювали її, не цікавили нікого в молоденької дівчини. А втім, князь її думок не з'явився ще був до того часу. Не було в неї виразних мрій по відношенні до якоїсь дійсної, живої людини, доки не одержала від Марка знайденого centa „на щастя“.

З Діною було інакше. Не дивлячись на свої сімнадцять років, вона мала вже нареченого і мріяла про шлюб.

„Я така щаслива, така щаслива! — призналася Христі — Я так його кохаю! І уяви собі, він не хоче, щоб я працювала, тільки була вдома! Може бути щось краще? Мати дім і свою сім'ю, чи це не вершок щастя? Я думаю, що так! Він обіцяє дати мені тисячу доларів річно на сукині, знаєш? Відразу по шлюбі він купить мені футро! О, ми будемо дуже щасливі!“

Молодша за Христю, Діна була для неї дзеркалом, у якому вона побачила себе. Задуману, заблукану у світі сумнівів і шукань, завжди чимсь зажурену, без дійсного розуміння для справжнього життя, що належиться молодій дівчині. Підсвідомо почала наслідувати її розкотистий сміх, її рухи і мову, але сама відчувала, що це нещире у неї. Але не завертала з дороги. Брила у джунглі чужих вивчок і зацікавлень. Досі висилувала свою увагу на те, щоб знайомі, чи чужі були вдоволені з її вчинків і мови, бо так вимагала мама. „Що люди на те скажуть?“ — лякалась вона, коли Христя повелася всупереч прийнятним формам — „Це не личить!“ Боролася проти цього навіть тоді, але підтримки не мала ні від кого. Колись Ева підлягала тим законам і супроти Христининих батьків не проявляла власної волі. Але в її домі було інакше. Діна не знала нічого з цієї церемонії по відношенні до погляду іншої людини.

„Ай донт кер! — казала і тоді була Христі дуже близькою — Мені байдуже хто що думає про мене! З якої речі я маю тим в'язатися? Про життя своє сама вирішую. Якби це виглядало, якби я осуджувала, чи взагалі втручалася до вчинків інших людей? Краще цікавитися тільки собою!“

Говорила те, що думала і відчувала і ніхто її в тому не спиняв.

„Ти маєш право висловити свій погляд, так само, як я маю право сказати свою думку. Це право кожної людини! — говорила вона ще здивована стриманістю Христі. — Що ти дивишся на те, яке свідомство хтось тобі напише! Ти другому можеш і маєш право те саме зробити!“

Тягнула Христю до місць розваги, до музеїв і ботанічних городів, до плянетарія і на вечірки і гордилася всім, ніби своєю власністю.

„Чи не прекрасне? — питала — Чи не гарне? — домагалася признання.

Купалися в океані, йшли танцювати до нічних

клубів, справді радісна Діна і розгублена, з подвійною душею, Христя.

„Зазнай втіхи! Насолоджуйся життям! — приговорювала до неї молоденька дівчина, всміхаючись до неї, коли виминалися в танці.

Ставало якось інакше віддихати, немов від напливу нового повітря. Збирала ще все і писала мамі довгі, захоплені листи. Минуле западалось. Хотілося якнайшвидше забути його непринадні будні. Чомусь було їй соромно признатися Діні до стражних подій, до цього життя у валізці, до нестачі грошей, до голоду. І вона видумувала нашвидкоруч якісь події, щоб тільки виявити себе у корисному світлі.

Почувала себе так дивно. Здавалось їй, що розширюється овид, появляються нові краєвиди, що спроджують нові думки і бажання. Щось нового прибувало у душі. Чекала, що він цього спалахне якийсь вогник, що освітить цю давню, незвиразну тугу в її душі. І він заблис. Але долітався на боки, ніби світло каганця зрушене сильним вітром, спалахував і пригасав і не розяснював нічого. І разом з тим родилася злоба до минулого і жага дії.

Де є те, чим би і вона могла з гордістю похвалитися перед Діною? Чому стоїть з такими порожніми руками? Чому дали їй на дорогу тільки цю картку з хаткою над Дністром? Чому таго не створив якогось марша, щоб поставив на ноги світ, або безглузної, але веселої музики, щоб розвеселила всіх?

Кинулася у вир розваг із почуттям хворого, що хоче якось притовкти свій біль. Всміхалася новим усміхом до хлопців. Йшла з Діною на чотири години праці до канцелярії з температурою, устійненою холодільним апаратом. Її найбільшою турботою стало, як надбати стільки суконь, щоб змінювати їх кожного дня, як це робили всі дівчата в канцелярії. До мами вона писала: „Як побачите мене, не пізнаєте! Їжджу Каделяком до праці і лю шампана!“ У відповідь прийшла для неї пересторога мати розвум, не їздити автотм випивши шампана, а для Еви широка вдяка за опіку над донею.

У її торбинці завелися гроші. Ева підбадьорювала: „Якщо ти щаслива, став на коні в Ірландії. Або купи льос. Або . . . ах, чи мало є нагод виграти гроші! Гроші потрібні тобі будуть, як придуть батьки, або відложиш собі на науку співу. Коли говорити про науку, то ми подумаємо, як би тобі подбати про стипендію. Але повертаймось до льосів. Скажи свою дату народження, ми викомбінуємо щасливе число для тебе! Можеш виграти дуже багато, або трохи, це залежить від твого щастя. Волтер, комбінуй!“ — звернулася до чоловіка.

Інженер виявив готовість допомогти. Він був маломовний, затоплений у думках, на Еву поглядав неспокойним поглядом. Христя сходила йому з дороги, їй здавалося, що вона немилосердно заважає йому у тому його царстві. Але ще трохи! — потішала його і себе — Батьки от-от придуть!

Несміянувано відчинилися двері замку, що його бачила досі у завітних, далеких від дійсності мріях. У неї гроші, вона спізачка, перед якою хилиться світ

IV

— Дуже добре — каже вона цілком широко до пана Бордо — Мені у них було справді дуже добре.

— А проте ви пішли від них, правда?

— Я . . . — починає вона. Я мусіла, я не могла інакше, я не могла цього стерпіти — насувається їй на думку, але нічого з цього вона не говорить.

Евин дім мав свої таємниці, про це вона не знала на початку. Це може бути її обороною. У Еви був маленький футлярчик, де вона носила якісь порошки. Час до часу насипала їх у склянку з водою і випивала. Інженер дивився на те без особливого довіря. „Піди до лікаря“ — просив, але вона збувала його усміхом: „Мені ж нічого не є! Я здорова!“ Але коли він виходив з дому, вона витягувалася на весь ріст на лежанці на веранді і лежала нерухомо з заплющеними очима і безмовними устами. Її обличчя було втомлене, бліде. Кожної п'ятниці вона ходила до недалекої лікарні і безкоштовно виконувала якусь допоміжну працю цілих вісім годин. Повернувшись знову клалася на веранді, всміхалася, хоч втомлено, але вдоволено до пачужат і до Блакі і випитувала щось у Христі. Чи ніколи не чула нічого про Марійку і Гену? О, Гена лікаркою в Бельгії?! Марійка? На Сибірі? За що?! Не знати, чи живе ще „Свята“?

Супроти Діни, вона здавалась безсилою. Життя її не з нею, — казала — нехай вона буде якнайбільше самотійною. В домі — на дві великі кімнати з кухнею і лазничкою на долині і чотири малі на горі — по кутах підлоги крізь сітку завівало холодом. Це в пивниці приміщено апарата, що влітку постачає для помешкання холод, а взимку тепло. На дворі у спеці пражилася трава і дерева, вяли квіти, але за дверима було приємно.

— Це все через мене — зрадила Ева. — Не перенешу нашого вологого, гарячого літа. Але це нічого поважного з моїм серцем. Якась дрібниця, чого робити з того так багато шуму?!

Тоді вперше була мова про її серце. Христя те чула, але воно не запало глибоко в її думки. Досі в її оточенні ніхто не був критично хворий, навіть не усвідомлювала собі всієї загрози такого становища. Отож забула про те, як тільки почувла.

Газети були в їх домі чимсь так необхідним, як радіо та телевізор і кожен член сім'ї посвячував їм трохи часу. Діна робила це під час праці, відшукуючи, в яких кінах і що грають та де на випродажі є сукні. Інженер заглиблювався у фотелі в їх вітальні і розгорнувши газету завмирав над статтями на яку годину. Ева розкладала її на столі в кухні і побіжно переглядала сторінку за сторінкою, затримуючись довше на товариській хроніці. Слідом за ними Христя також зацікавилася цими густо надрукованими сторінками, з багатьма світлинами, що пахли друкарською фарбою. І несподівано для себе, вона вичитала таке:

„Панство Штогрини з такої то вулиці і чийсла знані з своєї добродійности, прийняли до себе з Європи панну Христини Сумик. Панна Сумик обдарована прекрасним голосом, думає, з допомогою панства Штогринів, кінчити тут науку співу. Бажаємо успіху панні Христині.“

(Далі буде)

ВІСТІ З ФОНДУ „МАТИ Й ДИТИНА“

Продовжуємо звідомлення про навчальні станиці в Німеччині, що дбають про українську дітвору. На черзі тепер Мюнхен-Мозах, що гарно розвивається.

МОЗАХ

Садок. Засновано в 1952 р. Зорганізувала його делегатура ОУЖ. На початку шк. року 1955/56 було 17 дітей, а під кінець 13, бо 4 дітей виїхало до ЗДА. Зайняття відбувались у суботу від 2—4 год. по полудні. Плян зайнять обіймав українські казки і пісні, окрім того забави та ритмічні вправи під звук пісень.

На приміщення садку служив дерев'яний барак ІМКА, що приміщує теж українську школу. Однак тут навчаються й латишські діти, отже можна користати з нього на садок тільки тоді, коли кімната їх вільна. Донедавна садок відбувався в приватному приміщенні садівнички.

У перерві діти дістають підвечірок. Це є домашнє або куповане печиво з маслом, вуджениною, сиром зі сметаною. До того чай із цитриною й овочі.

Діти садку брали участь в імпрезах навчальної станиці. Садівничкою є від початку п-ні Надія Кравчук.

Школа. Заснована у тому ж часі, що й садок. Шкільних дітей є 13 у віці 8—14 літ. Діти були поділені на 4 групи. Наука відбувалась у середу і суботу по полудні.

Плян навчання для 1. групи обіймав буквар Матвійчука, українські народні казки та декілька історичних оповідань. Друга група переходила другу читанку Матвійчука, вивчала вірші Т. Шевченка й І. Франка та історичні перекази. У третій і четвертій групі вивчали ІV. читанку Матвійчука та засади граматики. Короткий огляд історії України.

За приміщення служив барак ІМКА, де школа може двічі в тиждень відбувати навчання. Шкільне урядження спільне, але наша навчальна станиця має свою шафу, де переховується шкільне приладдя, книжки і посуд.

Доживу шкільні діти дістають у суботу. Підвечірок їх такий самий, як і в садку.

Впродовж шкільного року ніколи влаштувала ряд імпрез. Це були: вечір св. Миколая, ялинка, свято Т. Шевченка, (спільно зі школами Мюнхену і Людвігсфельду), свято писанки, День Матері. Успіх цих імпрез великий. Вони не тільки дають дітям радість, але підносять на душі батьків і всю нашу громаду.

Вчителювали по черзі за п'ять літ: п-ні Ольга Савицька, Дарія Козакевич, Марія Тріска, Ярина Гарасовська й п-ве Франц Кукурба і Степан Конрад. Навчання релігії провадив спочатку о. канцлер Леськович, але перетяжений душпастирськими обов'язками, доручив дальше навчання п-ві Кукурбі. Наглядом і доживою займалась делегатура ОУЖ під проводом голови п-ні Ольги Пеленської.

Найбільшою трудністю цієї навчальної станиці — це брак відповідного приміщення. Баракова кімната має тонкі стіни, отже зайняття в сусідньому садку перешкоджають. У погідні літні дні садок відбуває свої години на луці біля оселі. Помимо всіх заходів не вдалось до тепер здобути згоди на вживання кімнати таборового садку, що нечинний у суботу.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Докладне звідомлення праці цієї станиці подали ми в ч. 1, 1956. Тут доповнимо відомості за 2. піврік 1956. Місячна оплата цього патронагу виносить 30 дол. Станиця у Шикаго стоїть у тісному контакті з делегатурою ОУЖ, яка посилає їй докладні звідомлення та світліни з імпрез. Станиця зладила собі гарний альбом із цими матеріалами, що є цінним пам'ятником цієї співпраці.

Станиця „Мати й Дитина“ в Шикаго жертвувала також і на інші цілі. Для дітей в Інсбруку висло 5 дол. на адресу Суспільної Опіки, на сиротинець у Філадельфії 10 дол., для двох хворих членок УПА 90 дол., тажко хворій до Арізони 30 дол., на лікувальний фонд О. Кисілевської 10 дол., а замість вінка на могилу 10 дол. на видання творів, у роковини смерти Гол. Отамана Петлюри достойній його вдові 10 дол., вчителькам шкіл у Мозаху з нагоди свят по 5

дол., з нагоди посвячення Пластового Дому 10 дол.

Як бачимо, станиця починає вже займатись потребуєчими в ЗДА. Для сімі хворого батька, що складається з хоровитої жінки і 4-ох дітей, замовлено молоко на два місяці (48 дол.). Також відвідувано хворих членок у шпиталях із квітами й дарунками.

Станиця „Мати й Дитина“ діяла під проводом п-ні Марії Куріцової. Членками станиці були пп. Микула, Крихтяк, Цепинська і Ліхтер. Ціла секція докладала всіх зусиль, щоб праця розвивалась і може сміло гордитись своїми успіхами.

НА ДІМ СУА

Коляда 16 Відділу

Замість збірки на лісту, на Дім СУА, Відділ 16 в Мінеаполіс зложив коляду. Пані Катря Гуцал, голова 16 Відділу пише: „Хоч ми цього року не одержали лісти на Дім СУА, ми все таки уважали своїм обов'язком зложити коляду на ту ціль“.

Зложили пані, по 2.00: Ольга Амбросязк, Софія Покотило, Анна Крамарчук, Олена Свенціцька, Ольга Смулка, Олена Карп'як, Марія Гусак, Марія Мандибур, Анна Машталір, Мирослава Петришак, Стефанія Паніж; Анна Підгайна 1.50; По 1.00: Олена Ригайло, Стефа Вдовичин, Олена Моцьо, Іванна Калинич, Анастазія Галій, Марія Гноєва, Марія Ковальчук, Софія Крамарчук, Марія Крамарчук, Наталія Лудинська, Стефанія Муха, Лідія Козак, Марія Хоїна, Дарія Буцак, Катря Гуцал. Разом 38.50.

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ У КАНАДІ

Наших передплатниць у Канаді, що надсилають передплату до нашої представниці п-ні Ольги Луконської в Едмонтоні, прохаємо вплачувати належність грошовим переказом, а не чеком, бо при переміні чеків втрачається кількадесят центів.

Адміністрація „Н. Ж.“

**Куховарські приписи
Н. Костецької
ГОРОДИНА й ОВОЧІ**
Ціна 60 ц. за зшиток
з пересилкою 65 ц.

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

MA 7-1320

LO 3-9910

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Perchel Coady
Foreword by Clarence A. Manning

ЦІНА КНИЖКИ \$3.50

Замовлення приймає:

**Ukrainian National Women's
League of America, Inc.**
909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ
та ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ

Літо 70 ц.
Осінь 70 ц.
Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич

Замовляти в ЦЕНТРАЛІ СУА

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE
Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

**MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH**

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for Your Comfort
No Deserving Poor Refused

**N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.
Philadelphia 23, Pa.**

В українському мешканні — українська вишивка!

ВИШИВАНІ СЕРВЕТКИ
кожної величини
можна набути
в кооперативі „БАЗАР“
у ціні від 1.90 до 11.60 дол.

BAZAAR
822-823 N. Franklin St.
Philadelphia, Pa.

Жадайте цінників!

Взори — гуцульські, бойківські, буковинські.